

Další vzdělávání učitelů středních škol v kontextu jejich vzdělávacích potřeb

Ing. Petra Vladařová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Petra Vladařová**
Osobní číslo: **H170478**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství odborných předmětů pro SŠ**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Další vzdělávání učitelů středních škol v kontextu jejich vzdělávacích potřeb**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury o postupech v systému dalšího vzdělávání učitelů.

Vymezení terminologie a teoretických východisek o vzdělávacích potřebách učitelů středních škol.

Příprava metodiky výzkumné části, stanovení cílů výzkumu a výzkumných otázek.

Realizace kvantitativního výzkumu prostřednictvím metody dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi středních škol.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Kasper, T., & Pánková, M. (2015). Učitel ve střední a jihovýchodní Evropě: profesionalizace učitelského vzdělávání: historické a systematické aspekty. Praha: Academia.

Lazarová, B. (2006). Cesty dalšího vzdělávání učitelů. Brno: Paido.

Nolan, J. F., & Hoover, L. A. (2011). Teacher supervision and evaluation: theory into practice (3rd ed). Hoboken, N.J.: Wiley.

Rabušicová, M., & Rabušic, L. (2008). Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice. Brno: Masarykova univerzita.

Starý, K. (2012). Profesionální rozvoj učitelů: podpora učitelů pro zlepšování výsledků žáků. Praha: Karolinum.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Barbora Petrů Puhrová**

Ústav školní pedagogiky

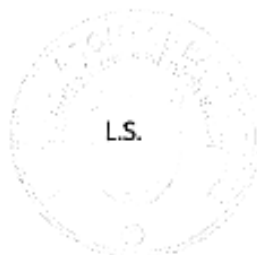
Datum zadání bakalářské práce: **16. října 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **26. dubna 2019**

Ve Zlíně dne 16. října 2018

[Redacted signature]

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

[Redacted signature]

doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 15.4.2019

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Dizertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasáhne škola nebo školské či vzdělávací zařízení, utváří-li někdo za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla užití zvolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybnějšího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užití či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněným zájmem školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které mu vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přiměřeně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku dalšího vzdělávání učitelů středních škol v kontextu jejich vzdělávacích potřeb. Práce je tvořena teoretickou a praktickou částí. V teoretická částí je zachycena historie, legislativa, cíle a úkoly dalšího vzdělávání, motivace a efektivita v rámci vzdělávacích potřeb středoškolských učitelů. Cílem praktické části je prozkoumání nabídky a poptávky dalšího vzdělávání učitelů středních škol v kontextu jejich vzdělávacích potřeb. K dosažení cíle je proveden kvantitativní průzkum prostřednictvím metody dotazník. Dále je zpracována analýza nabídky poskytovatelů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Závěrem jsou zhodnoceny výsledky dotazníku, z kterého vyplývá, že učitelé mají chuť a motivaci se dále vzdělávat. Dále jsou zhodnocena rizika a limity práce, kdy největší bariéra je shledána v časové vytíženosti učitelů při sběru dat v kvantitativním průzkumu.

Klíčová slova: vzdělávání učitelů, střední škola, vzdělávací potřeby, motivace

ABSTRACT

The bachelor thesis is devoted to problems of the secondary school teachers further education in the context of their educational needs. The thesis involve a theoretical and a practical part. The theoretical part is focused on history, legislation, targets and tasks of further education, motivation and effectiveness within the educational needs of secondary school teachers. The aim of the practical part is to explore the supply and demand of further education of secondary school teachers in the context of their educational needs. To achieve the aim is done a quantitative survey is conducted through a questionnaire method. The thesis consists analysis the offer of providers of further education of pedagogical staff. In conclusion, the results of the questionnaire shows that teachers have a desire and motivation to continue in their further education. In addition, the risks and limits of the work are evaluated, where the bigger barrier is found in high workload of teachers when collecting data in a quantitative survey.

Keywords: Teachers education, Secondary school, Educational needs, Motivation

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce PhDr. Barboře Petřů Puhrové za poskytnuté rady a poznatky, které mi během zpracování bakalářské práce byly poskytnuty.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ	10
1.1 HISTORIE VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ V ČESKÝCH ZEMÍCH	10
1.2 VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ STŘEDNÍCH ŠKOL.....	11
1.3 PROFESNÍ ROZVOJ UČITELŮ	12
1.3.1 Možnosti profesního růstu učitelů.....	13
2 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ STŘEDNÍCH ŠKOL	15
2.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ STŘEDNÍCH ŠKOL.....	15
2.2 FORMY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	17
2.2.1 Přehled hlavních forem vzdělávacích akcí.....	17
2.2.2 Preference forem dalšího vzdělávání českými učiteli	19
2.3 OKOLNOSTI VOLBY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	19
2.4 CÍLE A ÚKOLY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	21
3 VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY UČITELŮ STŘEDNÍCH ŠKOL	23
3.1 MOTIVACE A BARIÉRY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	24
3.2 EFEKTIVITA DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ.....	25
4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
5 ZÁKLADNÍ POPIS PRŮZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	29
5.1 CÍL PRŮZKUMU.....	29
5.1.1 Průzkumné otázky	29
6 PRŮZKUM NABÍDKY VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PRO PEDAGOGY STŘEDNÍCH ŠKOL	30
6.1 POSKYTOVATELÉ VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ	30
6.1.1 Další vzdělávání pedagogických pracovníků poskytované od soukromých subjektů	31
6.1.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků poskytované od veřejných institucí	32
7 PREZENTACE A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	34
8 SHRUTÍ PRŮZKUMU A DOPORUČENÍ	52
8.1 BARIÉRY A LIMITY	54
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	60
SEZNAM TABULEK	61
SEZNAM PŘÍLOH	63

ÚVOD

Současná doba se vyznačuje rychle se měnícími globálními, hospodářskými a společenskými změnami. Jsme zahlceni informacemi, bojujeme s časem a současně se nám nabízí spousta možností vzdělání, cestování nebo pracovních příležitostí. To vše nás ovlivňuje, mění se naše myšlení a postoje. V takových podmínkách musí zejména učitelská profese flexibilně reagovat na všechny tyto změny. Z těchto důvodů je pro učitelkou profesi nutné celoživotní vzdělávání, a to ve všech možných oblastech. Tyto oblasti jsou opravdu široké. Učitel střední odborné školy by si měl udržet své vědomosti v oboru, dále by měl být aktivním uživatelem informačních systémů a v dnešní době by měl také ovládat cizí jazyk. V neposlední řadě je velice důležité porozumění měnící se potřebám žáka a vzájemných vztahům mezi zainteresovanými skupinami ve školství. Takové zatížení musí být velice náročné ve všech směrech života učitele. Je velice těžké v dnešních podmínkách ve školství udržovat chuť a motivaci učitelů. Právě proto je dalšímu vzdělávání učitelů středních škol věnována bakalářská práce.

Cílem bakalářské práce je prozkoumání analýzy nabídky a poptávky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků středních škol v kontextu jejich vzdělávacích potřeb. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část obsahuje vymezení pojmů a teoretických východisek. Studium literatury je zaměřeno na tři oblasti. První oblast je věnována vzdělávání učitelů, kde je zachycena historie a profesní rozvoj učitele. V druhé oblasti je zachycena legislativa, formy, okolnosti volby, cíle a úkoly dalšího vzdělávání učitelů středních škol. Třetí část se zabývá motivací a efektivitou v rámci vzdělávacích potřeb středoškolských učitelů.

Praktická část je zaměřena na kvantitativní průzkum pomocí metody dotazníků. Cílem dotazníku je zanalyzovat nabídku a poptávku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Dále zjistit využívání těchto služeb učiteli středních škol a zmapovat jejich vzdělávací potřeby. V praktické části je dále zpracována analýza nabídky poskytovatelů vzdělávacích služeb. Závěr bakalářské práce je zaměřen na interpretaci výsledků průzkumného šetření, doporučení a zhodnocení limitů a bariér bakalářské práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ

Současný zájem o učitelství je především spojován s jeho **profesionalitou**. V dnešním úspěšném světě, plného změn učitelská profese čelí mnoha požadavkům na inovace v profesní přípravě učitelů (Kasper a Pánková 2015).

Kasper a Pánková (2015) v souvislosti s profesionalitou učitele hovoří především o **pedagogické lásce**, kdy učitel poskytuje dítěti oporu v dalším osobnostním vývoji, dále o **pedagogické moudrosti**, kdy učitel vede žáka k vědeckému poznání a praktickým zkušenostem. **Pedagogické odvaze**, která reflektuje hledání cest mezi neosobními předpisy daných institucí a osobním přístupem k žákům a nalézání alternativních řešení. Poslední částí, která patří k profesionalitě učitele, je **pedagogická důvěryhodnost**. Ta je velice důležitá pro budování pevného vztahu mezi učitelem a žákem.

1.1 Historie vzdělávání učitelů v českých zemích

První známý kodex vzdělávání učitelů v českých zemích sahá do poslední třetiny 18. století. Je součástí Všeobecného školního řádu pro německé normální, hlavní a triviální školy, které byly zřízeny v celém Rakousku. Požadavky na učitelovo vzdělání byly v roce 1775 rozpracovány a vydány pod názvem Kniha metodní. Existují ovšem doklady svědčící o nespokojenosti učitelů s úrovní vlastního vzdělání a propukují snahy o jeho zkvalitnění. Tento proces začíná v období národního obrození.

Porážka revoluce v roce 1848, ale tyto aktivity ukončila. Velkou změnu přinesl velký říšský zákon v roce 1869. Tyto změny poskytovaly širší okruh vzdělání, které s sebou přinesly vyšší náročnost institucí vzdělávajících učitele. Byly kladeny vyšší nároky na podmínky přijetí ke studiu, obsah studia a prodloužení délky studia učitelů. Tento zákon zřizoval učitelské ústavy a cvičné školy, což znamenalo zavedení pojmu další vzdělávání učitelů. Další vzdělávání učitelů se soustředilo především na povinnou účast učitelů na okresních učitelských konferencích, byla nutná účast na speciálních kurzech, studium časopisů a odborné pedagogické literatury (Vališová, Kasíková a Bureš, 2011).

Už od přelomu 18. a 19. století existovaly učitelské časopisy, které byly zaměřeny na vzdělávání učitelů (Kohnová, 2012).

V období první republiky probíhala řada snah o provedení školských reforem. Tyto reformní snahy se opíraly o idee J. A. Komenského, K. S. Amerlinga nebo G. A. Lindnera (Vališová, Kasíková a Bureš, 2011).

1.2 Vzdělávání učitelů středních škol

Vališová, Kasíková a Bureš (2011) popisují vzdělávání středoškolských profesorů. Středoškolští profesori naukových předmětů se vzdělávali na vysoké škole, a to na filozofické nebo přírodovědecké fakultě. Učitelé hudby, kreslení a tělocviku měli různé vzdělání, jednalo se například o výtvarné akademie, umělecko-průmyslové školy nebo o zvláštní kurzy na filozofické fakultě. Studium středoškolských profesorů bylo ukončeno státní zkouškou. Státní zkouška probíhala před zkušební komisí jmenovanou státnímu úřady. Členové zkušební komise byly zpravidla univerzitní profesori nebo pracovníci školské rady. Studium postrádalo absolvování praxe a podíl pedagogiky a psychologie byl nepatrný. Budoucí středoškolští profesori studovali dva až tři obory, nejvíce zapisovaným oborem v tehdejší době bylo studium latiny a řečtiny.

Důležitým momentem ve vzdělávání bylo vydání definitivního zkušebního řádu roku 1856. Zkušební řád stanovoval požadavky na vzdělání středoškolského profesora. Studium se zaměřovalo oborově, hlavním směrem studia se stal obor, který chtěl budoucí profesor na střední škole vyučovat. Velkou změnou oproti předešlému systému, bylo zavedení roční praxe po vykonání státních zkoušek pod vedením zkušeného kolegy. První půl rok byly prováděny hospitace a ve druhém pololetí již profesori prováděli samostatné výstupy. Bohužel z důvodu nedostatku zájmu o profesi středoškolského profesora došlo ke zmírnění podmínek studia.

Návrat ke kvalitnějšímu vzdělání došlo až v roce 1911 v souvislosti s reformou středních škol vydanou roku 1908. Došlo k zavedení dvou typů gymnázií, a to reálné gymnázium a reformní reálné gymnázium. Tato reforma přinesla znovuproloužení studia na čtyři roky nebo znovuzavedení písemné práce ze studovaných oborů.

Zásadní změna ve struktuře přípravy středoškolských profesorů nastala v období první republiky, kdy byl vydán nový zkušební řád. Byly zavedeny dvě státní zkoušky. Nedostatky řádu pocíťovali učitelé především v nedostatku praktických zkušeností, výuka na fakultě neměla charakter ucelených kurzů a student na fakultě nebyl připravován jako učitel, ale jako vědec.

Po druhé světové válce nastává v učitelském vzdělání mnoha změn. V období 1945-1989 došlo k pěti reformám. Byly zřízeny pedagogické fakulty, na těchto fakultách studovali učitelé obecných a měšťanských školy a učitelky mateřských škol. Jak doplňuje Kohnová (2012) rok 1945 je pro československé školství zásadním rokem pro vzdělávání učitelů. Byl

vydán prezidentský dekret, uzákoňující vysokoškolské studium pro učitele všech stupňů a druhů škol.

Další strukturální změna nastala v roce 1976, kdy došlo k sjednocení přípravy učitelů pro 2. stupeň základních škol a pro střední školy. V důsledku této změny a výsledků akreditační komise se univerzitní fakulty v 90. letech rozhodly ukončit vzdělávání středoškolských učitelů (Vališová, Kasíková a Bureš, 2011).

V současnosti každá instituce, která vzdělává učitele, má vlastní představy o učitelské přípravě. Společným znakem je pouze aktuálně platný legislativní rámec, konkrétně zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících konkrétně pojednává o podmínkách vzdělání pro středoškolské učitele (Vališová, Kasíková a Bureš, 2011).

Průcha (2017) konkrétně popisuje požadavky na vzdělání učitelů odborných předmětů. Tito učitelé nejprve musí získat vzdělání inženýrské nebo magisterské, a poté absolvovat pedagogické studium k získání pedagogické způsobilosti. Další vzdělávání poté probíhá formou celoživotního vzdělávání, návštěvou různých přednášek nebo absolvování různých kurzů pro doplnění nebo rozšíření kvalifikace.

1.3 Profesionální rozvoj učitelů

Pro učitele je v dnešní době velice důležité si rozšiřovat učitelskou profesní výbavu. Je tomu tak z důvodu stále působících tlaků, které mají různé příčiny a následky. Učitelé se dostávají do krajních situací, na které nejsou vybaveni a vymykají se jejich profesnímu zaměření. Těmito krajními situacemi jsou například nekázeň, nemotivovanost, sociálně patologické jevy nebo narušení vztahů mezi žáky (Kohnová, 2012).

Rozvoj učitele začíná v době vzniku jeho **motivace k výkonu učitelské profese**. Z analýzy vzdělávacích potřeb pedagogů z roku 2009 od agentury Faktum vyplývá, že 30% učitelů se pro své povolání rozhodlo v průběhu studia na střední škole. 23% se tak rozhodla už v období dětství. Ostatní učitelé se pro svou profesi rozhodli až při výkonu jiného povolání nebo při studiu na vysoké škole (MŠMT, © 2013 – 2019).

Učitelskou profesí si **volí** hlavně z důvodu zájmu o děti, potřeby svobody a tvořivosti, potřeby vychovávat, dostatku volného času nebo potřeby neustálého sebevzdělávání.

Důvodem proč lidé **nemají** zájem o učitelskou profesí nebo proč ukončují profesní dráhu učitele je především nízké platové ohodnocení, nechut' pracovat s žáky, kteří nejeví zájem o učivo, náročnost povolání, stres nebo nerespektování učitele (MŠMT, © 2013 – 2019).

Průcha, Walterová a Mareš (2013) definují **profesní dráhu** jako průběh vykonávané profesní činnosti během života. Tomu předchází vzdělávací dráha neboli posloupnost absolvovaných úrovní vzdělání. Průcha (2002) ve své publikaci popisuje profesní dráhu učitele, na kterou jsou vázány jednotlivé **etapy vývoje učitele**, které reflektují životní cyklus. První etapou je **volba učitelské profese** neboli motivace k pedagogickému vzdělání. Následuje **profesní start**, který je vstupem do povolání. Učitel se musí především naučit ovládat úspěšnou komunikaci mezi žáky a dalšími zainteresovanými stranami. Toto období je pro začínajícího učitele velice náročné, podstupuje mnoho změn, učí se pravidla, zařazuje se do kolektivu, upevňuje si vztah s žáky. **Profesní adaptace**, ta probíhá v prvních letech povolání. Učitel získává zkušenosti, zaujímá svůj postoj a hodnoty. Utváří si tak osobní profesní základ. **Profesní vzestup**, touto etapou se myslí pedagogická kariéra. Učitel má již získanou sebedůvěru a je schopen mít více individuální přístup k žákům. Jelikož je učitelská profese odkázána na celoživotní vzdělání je stále nutné nabývat nové dovednosti, znalosti. **Profesní stabilizace**. V této etapě lze mluvit již o zkušeném učiteli. Kalhous a Obst (2009) označují učitele nacházející se ho v této etapě jako experta. Který je spolehlivý, zkušený a efektivní učitel. Takový učitel samostatně řeší pedagogické situace a je psychicky odolný. Poslední etapou je **profesní vyhasínání**. Jedná se o závěrečnou etapu profesního vývoje učitele, ve které se projevují syndromy vyhasínání. Učitel se uchyluje ke stagnaci, projevuje negativní postoj k dalšímu vzdělávání a cítí se být nepotřebným. Švingalová (2006) popisuje různá doporučení pro prevenci. Učitel by se měl naučit říkat ne. Měl by myslet na sebe a nepřetěžovat se. Měl by vyhledat emocionální podporu například u kolegů. Pokusit se odstranit negativní myšlenky a další vzdělání brát jako výzvu.

1.3.1 Možnosti profesního růstu učitelů

Profesní růst lze vnímat jako rozvoj v rámci profese. Pomůže nám k tomu další vzdělávání pedagogických pracovníků, jako jsou školení, kurzy. Jedná se o prohlubování znalostí, zkušeností a dovedností pro výkon profese na stávajícím místě (RVP, ©2019).

Kariérový růst je chápán jako rozvoj v rámci organizační struktury. V učitelském povolání chybí velmi silný motivační činitel, který velice dobře funguje u ostatních povolání, tímto činitel se myslí kariérní postup. Ten většinou znamená změnu pracovní pozice, zvýšení

platu, popřípadě další bonusy. Tento model nelze uplatnit v oblasti učitelství, kdy případné zvýšení platu se převážně odvíjí od počtu odučených let (RVP,©2019).

Kromě absolvování vzdělávacích akcí pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, může se učitel stát tzv. mentorem a pomáhat méně zkušeným kolegům, psát odborné články, pracovat na školském odboru, založit a popřípadě také řídit soukromou školu nebo se angažovat v politice (RVP,©2019).

Učitel se dále může rozvíjet v didaktických dovednostech, může se stát expertem na vzdělávání dětí s výchovnými problémy, může se věnovat dětem ze sociálně vyloučených lokalit nebo si může doplňovat pedagogické vzdělání a učit na různých typech škol od základních škol až po střední školy různého typu. Také může hledat cesty ke zdokonalování studijních pomůcek (RVP,©2019).

Učitelé se také mohou zapojit do různých projektů. Pro realizaci mezinárodních projektů lze využít například (ICT) informační a komunikační technologie. Aktivita e Twinning byla založená v roce 2005 Evropskou komisí, která podporuje spolupráci evropských základních, středních a mateřských škol. Prostřednictvím tohoto portálu mohou učitelé vyhledávat partnery, zakládat projekty nebo si vzájemně vyměňovat nápady (RVP,©2019).

2 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ STŘEDNÍCH ŠKOL

Další vzdělávání učitelů je významnou etapou učitelského vzdělávání, souvisí s jeho rozvojem profesní dráhy učitele, s rozvojem školy, školské politiky a se sociálním rozvojem obecně (Lazarová, 2006). Jak doplňuje Rabušicová a Rabušic (2008) obecně další vzdělávání dospělých lidí je klíčové pro ekonomický a sociální rozvoj jakékoliv země.

Pojem **další vzdělávání** je nedílnou součástí celoživotního učení každého člověka, proto je také nezbytné pro profesi učitele (Lazarová, 2006). Průcha a Walterová (2013) pojem dalšího vzdělávání charakterizují jako termín s velmi různorodým významem, který zahrnuje široké možnosti vzdělání u osob, které již prošly určitým stupněm školského vzdělání. Kohnová (2012) definuje další vzdělávání pedagogických pracovníků jako ucelenou koncepci vzdělávání. Toto vzdělávání by mělo být řízené a cílené na rozvoj školy a vzdělávání. Koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků sleduje vzdělávací záměry (OECD, 1997).

Dle Národního institutu pro další vzdělávání (©2019) je **další vzdělávání pedagogických pracovníků** systematickým a koordinovaným procesem navazující na pregraduální vzdělávání a trvá po celou dobu profesní dráhy učitele. V České republice je součástí celoživotního vzdělání a je základem pro profesní rozvoj pedagoga. Učitel má právo i povinnost účastnit se dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zákon umožňuje 12 pracovních dnů volna pro samostudium s náhradou platu.

2.1 Legislativní rámec dalšího vzdělávání učitelů středních škol

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je legislativně ošetřeno těmito právními normami:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Školský zákon pojednává o typech školských zařízení pro DVPP, financování DVPP a povinnost ředitele vyvářet podmínky pro DVPP).

- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své učitelské profese povinnost dalšího vzdělávání, a to pro obnovení, udržení a doplnění kvalifikaci.

- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

Zákon stanoví, že ředitel školy uskutečňuje další vzdělávání podle plánu, který vychází z předchozího projednání s příslušným odborovým orgánem. Při stanovení plánu DVPP se ředitel musí řídit nejen zájmy pedagogických pracovníků, ale také potřebami a možnostech školy. Jednotlivé druhy dalšího vzdělávání vymezuje vyhláška o dalším vzdělávání. Jsou jimi: studium ke splnění kvalifikačních předpokladů, studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů a studium k prohlubování odborné kvalifikace (NIDV, ©2019).

Rozsah dalšího vzdělávání pedagogickým pracovníků je popisován i v několika zásadních **dokumentech** (NIDV, ©2019).

Rámcové vzdělávací programy (RVP)

Rámcový vzdělávací program byl zaveden školským zákonem v roce 2004 a stanovuje cíle, obsah a podmínky vzdělání. Je závazný pro tvorbu školního vzdělávacího programu, který, vychází z místních podmínek a realizuje představy a cíle konkrétní školy. (Vališová, Kasíková a Bureš, 2011)

Strategie, dlouhodobé záměry

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. Tento dokument je základním kamenem české vzdělávací politiky do roku 2020. Následující dokumenty obsahují rozpracované cíle a opatření strategie a tvoří tak strategickou základnu české vzdělávací soustavy. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (**Bílá kniha, 2001**). Dokument Bílá kniha pojednává o celé vzdělávací sféře, vymezuje obecné vize, cíle a principy. Obsahuje východiska a předpoklady rozvoje a všechny formy vzdělávání včetně vzdělávání dospělých. **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020.** Dlouhodobá záměr vzdělávání je předkládán vládě ČR ke schválení. Vymezuje základní cíle budoucího vývoje školství v dlouhodobém výhledu. Tento dokument nezahrnuje terciární vzdělávání. Mezi základní cíle patří zvýšit kvalitu vzdělávání a konkurenceschopnost (MŠMT, © 2013 – 2019).

2.2 Formy dalšího vzdělávání

Další vzdělávání učitelů se mnohdy nevztahuje pouze k poslání a cílům vzdělávání, ale bývá také definováno jako proces v různých podobách. Proto je tedy pojem dalšího vzdělávání učitelů vztažen jak k jeho možným cílům, tak i k jeho formám (Lazarová, 2006).

Dle Pirettiho (1998) v publikaci od Lazarové (2006) zahrnuje do plánu vzdělávání (Project de formativ) následující možnosti dalšího vzdělávání:

- návštěvy v hodinách kolegů, supervize,
- setkávání se s kolegy z jiných škol s cílem výměny informací, zkušeností, exkurze,
- interní vzdělávání ve vlastní škole pro tým učitelů zajišťované externími lektory,
- projektová spolupráce, výzkum,
- samostudium,
- individuální nebo skupinové vzdělávání učitelů mimo školu dle vnější nabídky (semináře, kurzy, stáže)
- interní vzdělávání ve škole zajišťované pracovníky školy
- otevřené vzdělávání ve škole pro skupiny učitelů, rodičů, žáků, které jsou tematicky zaměřené například na profesní orientace nebo metody práce.

2.2.1 Přehled hlavních forem vzdělávacích akcí

Přehled hlavních forem vzdělávacích akcí dle Lazarové (2006).

Přednáška

Na přednášce zpravidla přednáší lektor. Jedná se o krátkodobou, obvykle jednorázovou akci, která je někdy chápána jako metoda. Přednáška bývá široce nebo úzce tematicky zaměřená, teorie, zajímavosti, předpisy apod. Cílem je získání informací a rozšíření vědomostí. Na přednášce je aktivní přednášející, účastníci jsou spíše pasivními posluchači.

Školení

Školení vede školitel, instruktor nebo lektor. Délka trvání je krátkodobá až střednědobá. Typické pro školení je jednorázovou, často bývá zakončeno zkouškou. Tématem bývá metodika práce, nové informace, postupy, předpisy apod. Cílem je získat informace a nabrat nové zkušenosti. Stejně jako u přednášky je aktivita na straně školitele. S kreativitou účastníků školení se příliš nepočítá.

Seminář

Seminář je veden lektorem nebo facilitátorem. Úkolem facilitátora je usnadňovat procesy a spolupráce ve skupině. Jedná se o krátkodobou nebo střednědobou, jednorázovou i navazující akci, která bývá opakovatelná. Seminář se zaměřuje na konkrétní témata z oblasti didaktiky, pedagogicko-psychologických otázek, poradenství apod. Cílem akce je rozšířit vědomosti, získat informace a zkušenosti prostřednictvím diskusí a reflexe. Způsobem řízení semináře je přednášení a animace, používají se metody jako krátké přednášky, diskuse, výměna zkušeností, cvičení apod. V této formě dalšího vzdělávání se počítá s aktivitou a kreativitou účastníků.

Kurz

Kurz je řízen lektorem nebo instruktorem. Jedná se o krátkodobou, střednědobou, dlouhodobou, jednorázovou i navazující akci. Kurz představuje cyklus seminářů. Bývají zaměřeny jazykově, pohybově, počítačově nebo na úzce vymezené dovednosti například asertivity. Cílem je rozšíření schopností, nabytí nové konkrétní dovednosti, naučení se postupů. Aktivita se střídá mezi lektorem a účastníkem.

Výcvik

Výcvik vede lektor nebo facilitátor. Je dlouhodobý a opakovaný. Mnohdy je zakončován zkouškou. Tématem jsou například psychoterapie, rozvoj konkrétních sociálních dovedností, osobnostní rozvoj, který je založen na konkrétní teorii. Cílem je získat definovanou dovednost spojenou s rozvojem osobnosti. Obvykle se jedná o změnu kognitivních schémat. Aktivita je na straně účastníka. Samostatnost a kreativita účastníka je vysoká. Používá se animace, prožitková cvičení, supervize, ověřování v praxi nebo reflexe praxe.

Dílna

Dílna je pod dohledem lektora nebo animátora. Animátor je zaměřován na procesy aktivizace skupiny. Zejména na vyžití her nebo cvičení. Dílna je krátkodobá, obvykle jednorázová akce, a to v rámci jedné oblasti. Tématem bývá konkrétní pracovní postupy, jako je didaktika nebo vyučovaný předmět. Cílem je naučit se pracovní postupy, získat informace a základy nové dovednosti. Aktivita je na straně účastníků, metodou práce je nácvik dovednosti a ukázky.

2.2.2 Preference forem dalšího vzdělávání českými učiteli

Lazarová (2006) popisuje aktivity, které čeští učitelé spojují s pojmem dalšího vzdělávání:

- kurzy a semináře poskytované vnějšími subjekty,
- diskuse a výměna zkušeností mezi učiteli,
- studium odborné literatury,
- média (internet, televize – vzdělávací programy)
- hospitace u kolegů ve třídě,
- návštěvy výstav,
- relaxace apod.

Pojem hospitace chápeme jako prostředek aktivního pedagogického zkoumání. Cílem je poznání pedagogické situace ve výchovně vzdělávacím procesu (Dytrtová a Krhutová, 2009).

Lazarová (2006) ve své publikaci popisuje svůj výzkum, který byl proveden v roce 2005, který byl zaměřen na další vzdělávání učitelů. Následující výčet uvádí nejčtenější výskyt forem dalšího vzdělávání.

- Samostudium,
- diskuse mezi kolegy, které jsou neplánované a nedokumentované,
- kolegiální hospitace,
- semináře pořádané mimoškolními subjekty,
- semináře realizované uvnitř školy,
- práce na projektech rozvoje školy,
- praktický výzkum.

V oblíbenosti forem dalšího vzdělávání vyhrály diskuse s kolegy, semináře realizované jak mimo, tak uvnitř školy. K nejméně oblíbeným formám patří samostudium.

2.3 Okolnosti volby dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Pro učitele je důležité, aby další vzdělávání odpovídalo především jejich vlastním vzdělávacím potřebám. Kritizuje se především nahodilost volby vzdělávacích aktivit, neplánovitost a nesoustavnost vzdělání (Lazarová, 2006).

Při porovnání dalšího vzdělávání v zemích EU a ČR lze dle Starého (2012) vyzorovat společné a rozdílné znaky. Ke společným znakům patří různorodost struktury poskytovatelů vzdělávacích akcí a vzrůstající počet účastníků vzdělávacích akcí. Na rozdíl od EU se v naší

republiky nezlepšuje právní rámec dalšího vzdělávání a chybí finanční pobídky pro rozvoj vzdělávacích programů.

Volba vzdělávací akce učitelem závisí zejména na nabídce, dostupnosti, kvalitě, a také na individuální vzdělávací potřebě učitele a školy. Vstupuje zde také školská politika a vývoj společnosti. V dalším vzdělávání učitelů hrají významnou roli vnější impulzy. Tyto impulzy jsou inspirující a motivující. Lazarová (2006) dále popisuje, že systém dalšího vzdělávání je neucelený, netransparentní a chybí dostatečná státní finanční podpora, i přesto však učitelé mívají o nabídce kurzů přehled. Ovšem zde nastává problém, že vždy nabídka se nekryje s poptávkou. Z výzkumu z roku 2005 je zřejmé, že spokojenost s nabídkou se liší region od regionu.

Dle zjištění, na kvalitu, bohatost a přiměřenost nabídky ve vztahu k poptávce mají vliv zejména **faktory: chování marketingových organizátorů dalšího vzdělávání učitelů**, to zahrnuje schopnost vyhodnotit průzkum trhu, inovovat nabízené služby, spolupracovat s novými lektory a akreditovat nové akce. **Finanční a lidské zdroje**, spočívající ve schopnosti organizátora zajistit financování kvalitních lektorů, správně a efektivně využívat grantových možností pro finanční podporu akcí, zmapovat šíři grantových pobídek a jejich dostupnost a zajistit kvalitní vzdělávání lektorů. **Zjednodušení a transparentnost procesu akreditací vzdělávacích akcí**, ta spočívá ve schopnosti rychlé a flexibilní aktualizaci nabídky. Posledním faktorem je **chování škol**, které spočívá především ve schopnosti komunikace škol s organizátory dalšího vzdělávání, a o jasné formulování svých potřeb.

Lazarová (2006) ve své publikaci uvádí, že učitelé jako odběratelé služeb se vykazují v jejich vztahu k nabídce dalšího vzdělávání velmi odlišným způsobem chování. Jsou učitelé, kteří o nabídku jeví veliký zájem, sami vyhledávají témata, která vyhovují jejich potřebám. Většinou jsou s regionální nabídkou nespokojeni a nabídka nepokrývá jejich potřeby dalšího vzdělávání. Na druhé straně jsou učitelé, kteří nevyhledávají speciální témata a spokojí se s nabídkou v jejich regionu. Rozdíly jsou spatřeny také v jejich aktivitě, která lze nabývat následujících podob. **Učitel jako čekatel na nabídku dalšího vzdělávání**. Učitel je pasivní příjemce nabídek spoléhající na distribuci školy (např. co dozví z nástěnky nebo čeká, jestli bude někde poslán na školení). Předpokladem je, že škola jeví zájem o další vzdělání učitelů. Čekání učitelů na vzdělávací nabídky může být jedním ze znaků strnulosti školní kultury. **Učitel jako aktivní vyhledavač možnosti dalšího vzdělávání**. Takový učitel aktivně vyhledává možnosti dalšího vzdělávání ve vztahu k vlastním vzdělávacím potřebám. Nespokojí se na zprostředkování nabídky školou, sám vyhledává informace v odborném tisku nebo

na internetu. Při vyhledávání nabídek většinou učitel spolupracuje s dalšími kolegy z vlastní školy nebo z jiných škol či profesních sdružení. Reference od kolegů hrají významnou roli ve výběru vzdělávacích akcí.

Lazarová (2006) popisuje, jaké jsou cesty učitelů k volbě vzdělávacích akcí. **Povinné vzdělávání nebo nucená volba** je povinně nařízené školení vedením školy, které probíhá většinou ve školním prostředí. Jedná se vzdělávací akce jako je například počítačová gramotnost nebo školení bezpečnosti práce v laboratoři. I při této nucené volbě se může učitel v různé míře angažovat a být aktivním příjemcem školení. **Volba řízená nabídkou** je nejčastější případ, kdy učitelé přímo reagují na dostupnou nabídku vzdělávání, z které si vyberou téma dle svých vzdělávacích potřeb. Nabídku ovlivňují finanční možnosti školy, umístění školy, zájem učitele o téma, dostupnost nabídky, délka trvání akce a reference kolegů. Učitelé, kteří volí tuto cestu, jsou motivováni tématem a zpravidla nemají jasně definovány potřeby, cíle a očekávání, co by jim akce měla přinést. **Volba v důsledku příslušnosti ke sdružení**, někteří učitelé bývají členem v některém z profesních sdružení. Tito učitelé si volí vzdělávací akce, které jejich sdružení organizuje. Je zde otázka, do jaké míry je jejich vzdělávání koncepční, plánované a odpovídající jejich vzdělávacím potřebám. **Módní vlny** sehrávají svou roli ve volbě vzdělávání. Jedná se například o současné atraktivní téma a většina učitelů o něj jeví zájem. Takovými tématy například jsou: zážitková pedagogika nebo rozbor dětské kresby. Učitel volí podobná témata z pocitu atraktivnosti bez ohledu na jeho vlastní vzdělávací potřeby využitelné v svých hodinách. **Reflektovaná a plánovaná volba**, jedná se o pravděpodobně početně nejmenší skupinu učitelů, která dokáže pravidelně aktualizovat a vymezovat své vzdělávací potřeby a cíle. Učitelé si tak vytvářejí individuální plán profesionálního rozvoje, podle kterého si volí vzdělávací možnosti. Tato cesta je nejnáročnější a předpokládá schopnost reflexe vlastních vzdělávacích potřeb učitelem a převzetí odpovědnosti za jejich naplňování.

2.4 Cíle a úkoly dalšího vzdělávání

Dle Kohnové (2004) mezi základní **cíle** dalšího vzdělávání patří:

- vnitřní rozvoj školy
- zdokonalení profesionálních učitelských dovedností
- osobní rozvoj
- rozvoj a vývoj pedagogických pracovníků
- zdokonalování vyučovacího a učebního procesu

- inovační politika

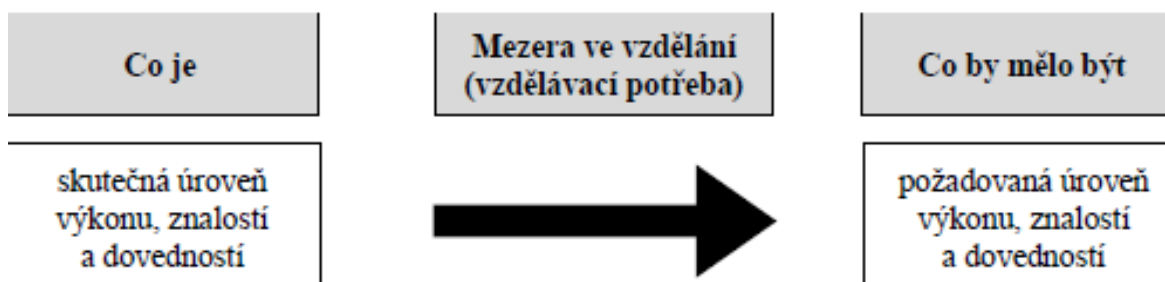
Pod tlakem neustále se měnící společnosti čelí učitelská profese zásadním změnám. Je nutné se rychle vyrovnávat s neustále zvyšujícími se nároky na její zvládnutí. Učitel se dostává dennodenně do řad neobyčejných situací, se kterými se musí umět vyrovnat. Do popředí se tak dostává potřeba permanentního osobnostního a profesního rozvoje učitele. **Úkolem** je nejen zvyšování odborných znalostí a dovedností, ale také sebepoznávání, sebereflexi a zkvalitňování komunikačních dovedností. V současné době je také více potřeba apelovat na schopnost učitelů zvládat psychickou zátěž a řešit konfliktní situace (Spilková, 2008).

Lazarová (2006) spatřuje cíl dalšího vzdělávání především v přínosu zlepšení učitelské praxe. Podle dalších autorů by mělo další vzdělávání učitelů směřovat zejména k profesionalizaci učitelské profese. Např. vzdělávání k evaluaci, inovacím, výzkumu, individualizaci, racionalizaci, k reflexi a v neposlední řadě k osobnostnímu rozvoji.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků by mělo plnit dvě stěžejní **funkce**, a to standardizační a rozvojovou. To znamená, že DVPP udržuje kvalitu a úroveň vzdělávacího systému a současně je nástrojem pro podporu rozvoje a inovace (NIDV, ©2019).

3 VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY UČITELŮ STŘEDNÍCH ŠKOL

Lazarová (2006) definuje potřebu jako nutnost organismu něco získat. Pokud jsou potřeby učitelů po dalším vzdělávání nedostatečně reflektovány, zvyšuje se riziko jejich nenaplnění. Vzdělávací potřebu lze také chápat jako interval mezi aktuálním výkonem a předem definovaným standardem (Bartoňková, 2010). Armstrong a Taylor (2015) definují potřebu vzdělávání jako identifikování mezery ve vzdělání. Mezerou se rozumí rozdíl mezi tím co je a tím co by mělo být.

Obrázek 1 Mezera ve vzdělání (Zdroj: Armstrong a Taylor, 2015)

Obecně lze rozdělit vzdělávací potřeby na reaktivní a proaktivní. **Reaktivní** potřeby neboli výkonnostní jsou aktuální pro případy, kdy je zaznamenán okamžitý pokles pracovní výkonnosti. A je potřeba si doplnit další vzdělání. Dalším typem potřeb jsou potřeby **proaktivní**. Ty jsou v souvislosti se strategií organizace a plánováním lidských zdrojů (Bartoňková, 2010).

Lazarová (2006) vymezuje okruhy individuálních vzdělávacích **potřeb učitelů**. Potřeby vztahující se ke zdokonalení **předmětových/odborných** kompetencí učitele. Jedná se o doplnění znalostí ve svém vyučovacím předmětu. Tyto znalosti mohou učitelé doplnit samostudiem z odborných publikací, z internetu nebo médií. Potřeby vztahující se ke zdokonalení **didaktických a psychodidaktických** kompetencí učitele. Zde je potřeba zájmu učitele o nové vyučovací metody, formy a prostředky. Další jsou potřeby vztahující se ke zdokonalení **diagnostických a intervenčních** kompetencí učitele. Učitel má potřebu prohlubovat své znalosti v oblasti výchovných a výukových metod u problémových dětí. Jedná se o vzdělávací akce zaměřené na poruchy učení, kariérové poradenství nebo hodnocení studentů. Potřeby vztahující se ke zdokonalení **sociálních, psychosociálních a komunikativních** kompetencí učitele. Učitelé potřebují získat komunikační dovednosti v jednání se studenty, rodiči, kolegy nebo vedením školy. Volí vzdělávací akce, jako jsou kurzy asertivity nebo efektivní komunikace. Potřeby vztahující se ke zdokonalení **manažerských a normativních**

kompetencí učitele. Jedná o získání poznatků o školní legislativě, školské politiky nebo organizace stáží. Potřeby vztahující se ke zdokonalení kompetencí zaměřených na **osobnostní a profesní kultivaci**. Učitelé jeví zájem o osobnostní rozvoj. Jsou voleny semináře s tematikou sebereflexe. A potřeby vztahující se ke zdokonalení **pedagogických** kompetencí. Vzdělávací akce jsou zaměřené na otázky výchovy, znalosti v oblasti školské soustavy nebo současných trendů ve vzdělávání.

Z analýzy vzdělávacích potřeb pedagogů z roku 2009 od agentury Faktum vyplývá, že devět z deseti učitelů považuje další vzdělávání za důležité. Pro sedm z deseti učitelů je nabídka vzdělávacích akcí dostatečná a dvě třetiny se jich aktivně účastní. Důvodem pro účast je nejčastěji uváděna potřeba zvyšování kvality práce a obecný zájem o obor (MŠMT, ©2013 – 2019).

3.1 Motivace a bariéry dalšího vzdělávání

Motivaci lze rozdělit na motivaci vnitřní a vnější. Z pohledu dalšího vzdělávání lze konstatovat, že dochází k prolínání obou druhů motivace. A to, zejména proto, že účastník dalšího vzdělávání může chtít vyhovět svému zaměstnavateli a zároveň se sám raduje z možnosti další příležitosti se něčemu přiučit (Rabušicová a Rabušic, 2008).

Lazarová (2006) ve své publikaci popisuje hlavní determinanty motivace učitelů k dalšímu vzdělávání. Těmito determinanty jsou: **trvalejší osobnostní rysy**, osobnost každého člověka je dokreslována motivací. Ta odráží jak biologickou strukturu, tak další okolnosti a vnější vlivy v průběhu celého života. S motivací souvisí schopnost a ochota se vzdělávat, kterou ovlivňují charakterové vlastnosti, jakou je pečlivost, svědomitost nebo odpovědnost. **Věk učitele** souvisí s motivací k dalšímu profesionálnímu rozvoji a dalšímu vzdělávání. Nelze ale vycházet z domněnky, že učitel na konci kariéry není motivován ke vzdělání. Existují však zřejmá rizika se zvyšujícím se věkem. Vyšší únava, potřeba většího klidu, syndrom vyhoření, možné mezigenerační vztahové problémy apod. **Kariérní postup učitele**. Především vidina možnosti kariérového postupu ve škole, bývá velkou motivací pro učitele. **Pohlaví učitele**. Dle průzkumů lze konstatovat, že muži ve školách častěji směřují k vedoucí pozici, proto i motivace například pro kariérní postup může být u mužů vyšší než u žen. **Zkušenost učitelů s dalším vzděláváním** je pro motivaci po dalším vzdělání hlavně ovlivněna předešlou zkušeností. **Osobní a rodinný kontext**, přístup k dalšímu vzdělávání je často ovlivněn rodinnou situací nebo zdravotním stavem. Posledním determinantem je **řízení dalšího vzdělávání z úrovně školy i školské politiky**. Vnější motivaci učitelů řídí i způsob

vedení dalšího vzdělávání, učitelé z úrovně školy a regulace dalšího vzdělávání z úrovně školské politiky.

Lazarová (2006) popisuje možné **bariéry dalšího vzdělávání**, uvádí například, že učitelé brzdí v dalším vzdělávání především nedostatek času a nedostatek financí. Dalším důvodem pro neochotu k dalšímu vzdělávání může být osobní negativní postoj učitele, který nemá zájem o rozšíření kvalifikace nebo se brání proti změnám.

Rabušicová a Rabušic (2008) rozdělují bariéry ve vzdělání dospělých do následujících skupin. **Osobnostní bariéry**. Touto bariérou se rozumí vlastní přesvědčení jedince o jeho dostatečné odbornosti pro výkon učitelské profese. **Institucionální bariéry**. Příkladem těchto bariér je nedostatek množství nabízených vzdělávacích kurzů nebo nevyhovující termíny. **Situační bariéry**. Těmito bariérami se míní vysoké ceny vzdělávacích akcí nebo špatná dopravní dostupnost.

3.2 Efektivita dalšího vzdělávání učitelů

Učitele, který aktivně navštěvuje vzdělávací akce, nelze automaticky považovat za inovujícího, reflektivního nebo schopného vyučujícího. Další vzdělávání nemusí nutně znamenat přínos pro učitele, škole ani studentům. Hraje tady svou roli **efektivita** neboli účinnost vzdělávacích akcí. Efektivita je obtížně posouditelná. Měla by však přinášet užitek mnohým subjektům na všech úrovních:

- na úrovni jednotlivců (žáci, učitelé, rodiče),
- na úrovni školy,
- a na celospolečenské úrovni.

Efektivita dalšího vzdělávání je výsledkem působení mnoha faktorů (školní podmínky, vzdělávací metody). Faktory lze rozdělit na úrovně: úroveň školské politiky, úroveň školního prostředí, úroveň vzdělávacích metod a procesů učení.

Úroveň školské politiky spočívá v obecně nastavených podmínkách, kterých může být další vzdělávání efektivní. Jedná se o finanční podporu ze strany státu nebo o vymezení kariéerního růstu učitelů. Jedná se o sledování efektivity v oblastech politiky osobního rozvoje, v definování cílů dalšího vzdělávání, v kontinuitě dalšího vzdělávání, flexibilitou a různorodostí a podporou zdrojů.

Úroveň školního prostředí se podílí na efektivitě dalšího vzdělávání zejména ve způsobu řízení vedení školy a úrovni vnitřní spolupráce.

Úroveň vzdělávacích metod a procesů učení. Upozorňuje na nutnost aktivizujících vzdělávacích metod v návaznosti na vlastní zkušenost učitele (Lazarová, 2006).

Ve spojitosti s efektivitou dalšího vzdělávání, lze také hovořit o **pedagogické evaluaci**. Evaluace je velice důležitá pro vyhodnocování kvality vzdělávání a týká se celého vzdělávacího systému. Evaluace je hodně náročná na čas, energii a zdroje. Vysoká kvalita systému se zakládá na pevných principech efektivního hodnocení a dobře navrženého modelu efektivní výuky (Nolan, Hoover, ©2011).

4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část zahrnuje jednotlivé kapitoly. První kapitolou je vzdělávání učitelů. Tato kapitola je zaměřena na historii vzdělávání učitelů v Českých zemích, vzdělávání učitelů středních škol a na profesní rozvoj. Za významné období z hlediska reform a změn ve vzdělávání se dá považovat konec 18. století, tedy za vlády Marie Terezie. Obecně vzdělávání v průběhu let zažívalo rozkvět i pád. Profesní rozvoj je pro učitele velice důležitý, učitelé mají na výběr z více možností jak se realizovat a dále vzdělávat. Druhá kapitola je věnována legislativě, kdy další vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí řadou právních norem a zásadními dokumenty. Dále jsou popsány jednotlivé formy DVPP, okolnosti volby a cíle a úkoly dalšího vzdělání učitelů středních škol. Kdy mezi základní cíle DVPP patří rozvoj školy, zvýšení profesionality učitelů a jejich osobní rozvoj. Poslední kapitola je zaměřena na vzdělávací potřeby učitelů. Učitelé mají potřeby se vzdělávat v oblastech odborných, didaktických, sociálních nebo komunikačních. Dále se tato kapitola orientuje na motivaci, bariéry a efektivitu dalšího vzdělávání učitelů. Je důležité, aby učitelé měli prostor a podporu pro jejich další vzdělávání. Při velké motivaci bude snadnější předcházet bariérám a přínos dalšího vzdělávání bude efektivní.

Teoretická část tvoří podklad pro praktické zpracování bakalářské práce, položení průzkumných otázek a vytvoření dotazníku pro zjištění aktuální situace ve zkoumané problematice.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ZÁKLADNÍ POPIS PRŮZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Průzkumným problémem je obecně další vzdělávání učitelů středních škol. Průzkumné šetření bude zaměřeno na nabídku vzdělávacích možností v kontextu vzdělávacích potřeb učitelů středních škol. Respondenty výzkumného šetření jsou učitelé všech typů středních škol ze všech krajů České republiky. Hlavní město Praha je zařazeno pro účely bakalářské práce do Středočeského kraje. Metodou průzkumu je zpracování dotazníkového šetření, který obsahuje 30 otázek. Dotazník je složen z uzavřených otázek, ale i z otázek, kde respondent může vyjádřit svůj názor. Metoda dotazníkového šetření byla zvolena z důvodu rychlého, finančně nenáročného a kvantitativně přínosného sběru dat. Mezi nevýhodu dotazníkového šetření lze řadit riziko nízké návratnosti vyplněných dotazníků. Proto bude dotazník poslán do různých typů škol napříč různými kraji v České republice, aby bylo zajištěno dostatečné množství vyplněných dotazníků. Průzkumné šetření bude probíhat formou on-line dotazníků a pomocí sociálních sítí.

5.1 Cíl průzkumu

Hlavním cílem průzkumu je zpracování analýzy nabídky a poptávky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků středních škol v kontextu jejich vzdělávacích potřeb. Na základě hlavního cíle průzkumu byly stanoveny **dílčí cíle**, které jsou rozděleny do tří částí.

- Prozkoumat nabídku vzdělávacích akcí pro pedagogy středních škol,
- zanalyzovat využívání vzdělávacích akcí pedagogy středních škol,
- zmapovat potřeby pedagogů středních škol v oblasti dalšího vzdělávání.

5.1.1 Průzkumné otázky

Ke stanoveným cílům průzkumu jsou stanoveny následující průzkumné otázky, které jsou rozděleny do tří částí:

- Jaká je nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?
- Jaké vzdělávací akce jsou poptávány a jak jsou využívány pedagogickými pracovníky středních škol?
- Jaké jsou hlavní vzdělávací potřeby pedagogických pracovníků na středních školách?

6 PRŮZKUM NABÍDKY VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PRO PEDAGOGY STŘEDNÍCH ŠKOL

Pro učitelé obecně je další vzdělávání velice důležité. Jak se mění společnost, tak se mění i podmínky a požadavky na učitelskou profesi. Učitelé mají na výběr z různých forem vzdělávacích akcí od různých poskytovatelů, za různou cenu a na různých místech.

6.1 Poskytovatelé vzdělávacích akcí

Na českém trhu se setkáme s velkým množstvím **vzdělávacích agentur**. Vytvořit jejich přehled není jednoduché, jelikož neexistuje žádný kompletní přehled. Je tomu tak z důvodu, že pořádat odborné kurzy, školení, semináře může fyzická osoba, která získala na tuto profesi živnostenský list. Asociace jazykových škol ČR vypracovalo desatero pravidel, dle kterých by se zájemce o vzdělávací akce měl řídit.

Tabulka 1 Desatero pravidel při výběru poskytovatele vzdělávací akce (Zdroj: AJSCR.CZ, ©2019)

1	Poskytuje pravdivé a dostatečné informace (o službách i o sobě)
2	Disponuje odpovídajícím prostředím a zázemím
3	Zaměstnává vyučující s dostatečnou kvalifikací
4	Nabízí vstupní testy s adekvátním zařazením posluchačů
5	Definuje jasně studijní programy (poskytuje sylaby, studijní materiály apod.)
6	Vydává závěrečná hodnocení (mezinárodní zkoušky, výstupní certifikát apod.)
7	Deklaruje, co obsahuje cena kurzu (a tedy co neobsahuje)
8	Garantuje řádné vedení a organizaci výuky
9	Předkládá reference (posluchačů i firemních klientů)
10	Řeší stížnosti a připomínky posluchačů

Kromě vzdělávacích agentur (soukromý subjekt) lze využít **veřejné instituce**. Těmito veřejnými subjekty jsou vysoké školy, střední školy nebo například Asociace obchodních akademií, kde se učitelé obchodní akademie mohou začlenit do tvorby a realizace školské vzdělávací politiky státu a prosazovat své oprávněné zájmy obchodních akademií ČR jako právních subjektů.

6.1.1 Další vzdělávání pedagogických pracovníků poskytované od soukromých subjektů

V této kapitole je provedena analýza nabídky od soukromých subjektů. Soukromé subjekty jsou rozděleny dle zastoupení na Čechy, Moravu a Slezsko. Tato analýza slouží pro představu o nabídce vzdělávacích akcí nejen pro pedagogy. Populární stránkou pro vyhledávání vzdělávacích akcí je EDUCITY.

Tabulka 2 Nabídka vzdělávacích akcí od soukromých subjektů (Zdroj: vlastní zpracování)

Oblast	Název poskytovatele	Téma	Čas	Průměrná cena
Čechy	Vzdělávací agentura Descartes	jazykové kurzy, přírodovědecké kurzy	1 den	1000
	Pod stromem, s.r.o	polytechnická oblast	1 den	1499
	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Středisko služeb školám	asertivita, komunikační dovednosti	1 den	850
		rozvoj myšlení u žáků	2 dny	2000
	kurzy.edumenu.cz	novinky v pravopise	1 den	1000
		prezentační dovednosti	1 den	1500
Morava	Čtyři uši	zvládání konfliktů	2 dny	2200
	Vzdělávací agentura KPS	novela zákona o DPH	1 den	1180
		metody aktivního učení	1 den	880
	Vzdělávací agentura Mgr. Jitka Blechová	projektová výuka	1 den	800
		agresivní žák ve třídě	1 den	1200
	Intellego	finanční gramotnost	1 den	1700
Slezsko	Vzdělávací agentura Argent	rozvoj osobnosti	1 den	1800
	Studium.cz	jazykové, IT, ekonomické kurzy	1 den	od 1 700 Kč
	DTO.cz	ekonomická a technická oblast	1 den	od 1 000 Kč

Z každé oblasti jsou vybrány 3 až 4 poskytovatelé vzdělávacích akcí. Nabídka je různorodá. Nalezneme vzdělávací akce na **odborné** témata. Například přednáška o DPH, finanční gramotnost nebo změny v daňovém systému. Tyto akce využívají především učitelé na ekonomických školách, pro jejich neustálý přehled a aktuálnost informací. Nabídka v této ekonomické oblasti je velice široká. Méně odborných vzdělávacích akcí bylo nalezeno například ve zdravotnickém nebo technickém oboru. Především pro učitele na gymnáziích je nabídka

také velice pestrá. Pedagog může nalézt například přednášky o změně v pravopise nebo biologické, chemické či matematické semináře, které poskytují učitelům návody na laboratorní cvičení pro studenty, či jak zaujmout žáky ve výuce. Bohatou škálu vzdělávacích akcí, lze také nalézt v oblasti **jazykové** a **informační**. Kurzy často bývají jednodenní i vícedenní a účastníci jsou často rozděleni dle jejich jazykové či počítačové úrovně. Velice oblíbené kurzy pro další vzdělávání napříč všemi obory středních škol jsou kurzy **psychologické** a **pedagogické**. Učitelé mohou využít například kurů asertivity, komunikačních a prezentačních dovedností nebo osobního rozvoje. Jak lze spatřit z tabulky 2 cena vzdělávacích akcí se průměrně pohybuje nad 1 000 Kč za den. Nejčastěji akce trvají kolem 8 hodin.

6.1.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků poskytované od veřejných institucí

Pedagog může využít kurzy pro další vzdělávání jak od soukromých subjektů, tak i od veřejných institucí. V tabulce 3 je uveden příklad pro Čechy, Moravu a Slezsko.

Tabulka 3 Nabídka vzdělávacích akcí od veřejných institucí (Zdroj: vlastní zpracování)

Oblast	Název poskytovatele	Téma	Čas	Průměrná cena
Čechy	Vzdělávací institut Středočeského kraje	odborné, pedagogické, psychologické	1 den	1300
	Přírodovědecká fakulta Univerzita Karlova	přírodní vědy	1 den	800
Morava	Středisko služeb školám Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	odborné, pedagogické, psychologické	1 den	1000
		ekonomické	neuvedeno	neuvedeno
Slezsko	Ostravská Univerzita	odborné, pedagogické, psychologické	víceleté	

Pro oblast Čechy nalezneme **Vzdělávací institut Středočeského kraje**, který je příspěvkovou organizací zřízenou Středočeským krajem. Jeho účelem je poskytování veřejně prospěšné činnosti v oblasti vzdělávání dospělých prostřednictvím 7 regionálních pracovišť. Institut zajišťuje další vzdělávání pedagogů pro všechny druhy a typy škol. Dále poskytuje vzdělávání úředníkům, sociální pracovníkům, ale i seniorům. Cena vzdělávací akce pro pedagogy je průměrně 1 300 Kč za cca 8 hodin. Dalším významným poskytovatel vzdělávání je **Univerzita Karlova v Praze**, kde například přírodovědecká fakulta nabízí pro pedagogy přednášky o nejnovějších poznatcích z biologie. Přednášky se pohybovaly do 1 000 Kč za

jednodenní akci. Na Moravě je možné využít nabídek od **Střediska služeb školám**. Středisko služeb školám a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je příspěvkovou organizací zřízenou Jihomoravským krajem se sídlem v Brně. Jejím účelem je zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a koordinaci podpůrných činností pro školy a školská zařízení. Nabízí vzdělávací akce v mnoha oblastech. A cena se průměrně pohybuje kolem 1 000 Kč za 8 hodin. Dalším poskytovatelem dalšího vzdělávání je především pro Zlínský kraj **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně**. Například nabídky fakulty managementu a ekonomiky mohou využít například učitelů ekonomických předmětů. Pro oblast Slezsko je uvedena **Ostravská Univerzita**, která nabízí také víceleté doplňující vzdělání nejen pro pedagogy. Dalším velkým poskytovatelem je **Národní institut pro další vzdělávání**. Je řízenou organizací Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy s celostátní garancí dalšího vzdělávání a profesního rozvoje pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Nabízí vzdělávací a konzultační služby, metodickou a odbornou podporu v jednotlivých krajích v České republice.

7 PREZENTACE A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

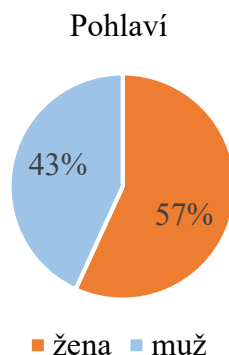
Bylo osloveno 110 středních škol, ze všech krajů České republiky. Do termínu zpracování výsledků odpovědělo 95 respondentů. Pilotní testování probíhalo od 8. 3. 2019 do 19. 3. 2019. A bylo osloveno 20 respondentů. Návratnost pilotního testování bylo 100%. Oficiální dotazník probíhal od 21. 3. 2019 do 7. 4. 2019 a bylo získáno dalších 75 respondentů.

Odpovědi dotazníku:

1. Pohlaví

Tabulka 4 Zastoupení pohlaví (Zdroj: vlastní zpracování)

Pohlaví	počet respondentů	zastoupení v procentech
žena	54	57%
muž	41	43%
celkem	95	100%

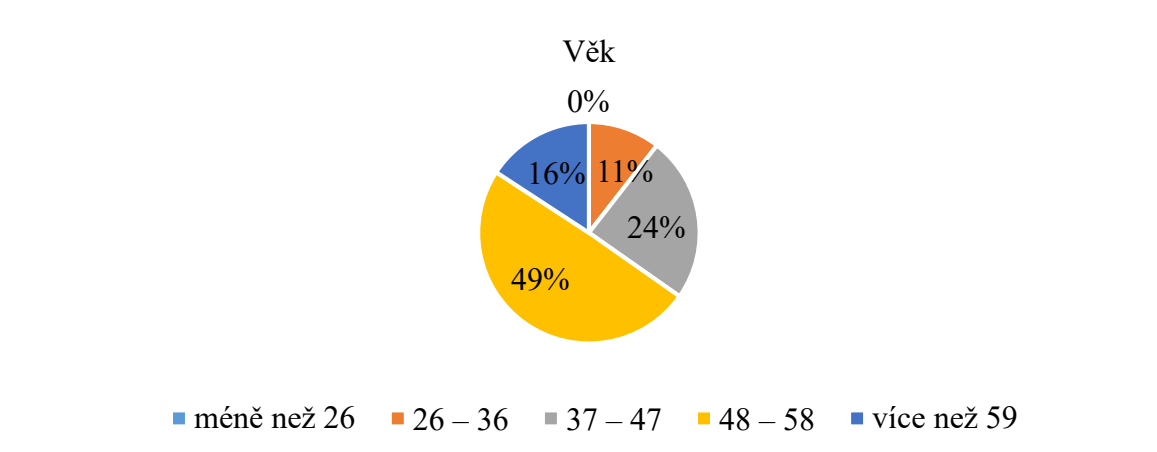
Obrázek 2 Zastoupení pohlaví v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

Dotazníku se zúčastnilo 54 žen a 41 mužů.

2. Věk

Tabulka 5 Věkové zastoupení (Zdroj: vlastní zpracování)

Věk	počet respondentů	zastoupení v procentech
méně než 26	0	0%
26 – 36	10	11%
37 – 47	23	24%
48 – 58	47	49%
více než 59	15	16%
Celkem	95	100%

Obrázek 3 Věkové zastoupení v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

Z tabulky 5 vyplývá, že nejvíce respondentů je ve věku 48 až 58 let. 16% respondentů je ve věku vyšším než 59 let.

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 6 Vzdělání pedagoga (Zdroj: vlastní zpracování)

Vzdělání	počet respondentů	zastoupení v procentech
středoškolské vzdělání	2	2%
VŠ – bakalářské	0	0%
VŠ – magisterské	78	82%
VŠ – doktorské	15	16%
Celkem	95	100%

82% respondentů dosáhla vysokoškolského titulu magistr/inženýr. Doktorské vzdělání má 16% a 2% učitelů má pouze vzdělání středoškolské.

4. Délka Vaší pedagogické praxe

V této otázce zjišťuji délku učitelství profese.

Tabulka 7 Délka pedagogické praxe (Zdroj: vlastní zpracování)

Pedagogická praxe	počet respondentů	zastoupení v procentech
méně než 2 roky	4	4%
3 – 5 let	0	0%
6 – 10 let	8	8%
11 – 20 let	23	24%
21 – 30 let	33	35%
31 a více let	27	28%
Celkem	95	100%

Z tabulky 7 vyplývá, že nejvíce respondentů působí ve školství jako pedagog 21 až 30 let. Můžeme obecně říct, že pouze u 12% respondentů je pedagogická praxe kratší než 10 let. Zde, lze vidět spojitost s otázkou 2, z které vyplývá průměrný věk učitele 48 až 58 let. Dá se proto očekávat, že učitel ve vyšším věku, bude mít také dlouholetou pedagogickou praxi.

5. Délka Vaší praxe ve vystudovaném oboru?

V této otázce zjišťuji, jak byla dlouhá praxe v jejich vystudovaném oboru. Tato otázka je především směřována na učitele vyučujících odborné předměty (ekonomické, zdravotnické, stavební) Domnívám se, že pro učitele odborných předmětů je praxe v oboru velice důležitá, a to z důvodu, aby sami zjistili, jaké jsou požadavky na zaměstnance v praxi. Jaké vědomosti, schopnosti, dovednosti požaduje zaměstnavatel a jaká je situace na trhu práce. A především, aby učitelé mohli předávat své zkušenosti a zážitky z praxe žákům.

Tabulka 8 Délka odborné praxe (Zdroj: vlastní zpracování)

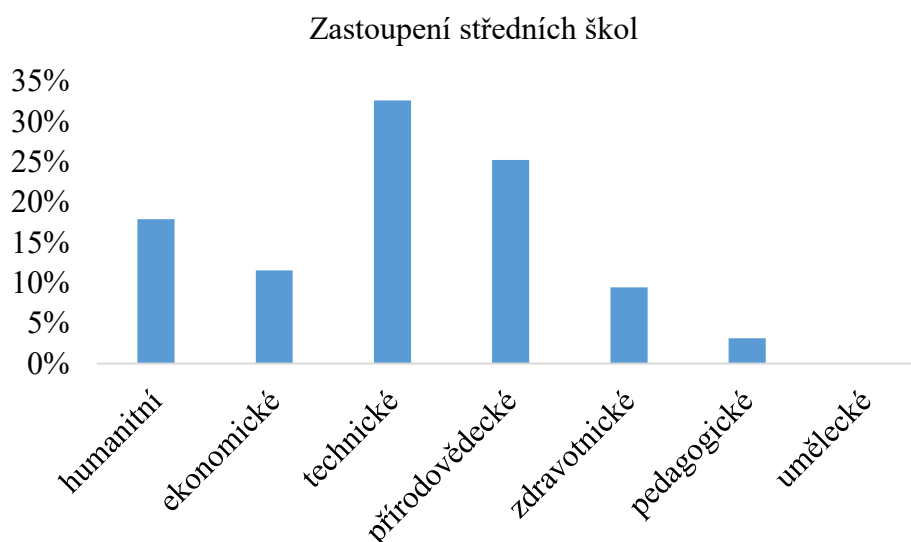
Odborná praxe	počet respondentů	zastoupení v procentech
méně než 2 roky	23	24%
3 – 5 let	11	12%
6 – 10 let	10	11%
11 – 20 let	23	24%
21 – 30 let	19	20%
31 a více let	9	9%
Celkem	95	100%

Z tabulky 8 lze vidět, že 24% respondentů působilo v praxi méně než 2 roky. Když trošku přeskochíme a podíváme se na výsledky z nadcházející otázky, která se týká typu školy, zjistíme z tabulky 9, že 17 respondentů působí na humanitních školách. Tímto typem školy jsou především gymnázia. Lze proto očekávat, že učitel, který například vystudoval zeměpis a dějepis, nastoupí po dokončení studia rovnou jako učitel do školy. Z tohoto důvodu, je pro mne výsledkem, že nejčastěji respondenti před nástupem do školství působí ve svém oboru 11 až 20 let.

6. Na jakém typu střední školy vyučujete?

Tabulka 9 Typ střední školy (Zdroj: vlastní zpracování)

Typ střední školy	počet respondentů	zastoupení v procentech
humanitní	17	18%
ekonomické	11	12%
technické	31	33%
přírodovědné	24	25%
zdravotnické	9	9%
pedagogické	3	3%
umělecké	0	0%
Celkem	95	100%

Obrázek 4 Typ střední školy v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

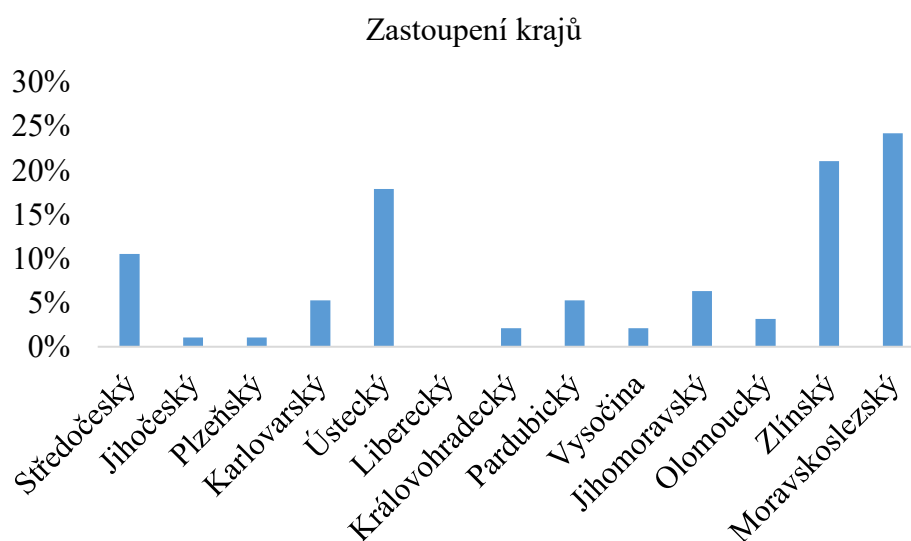
Nejvíce respondentů (31) odpovědělo ze středních škol technicky zaměřených. Dále ze škol přírodovědných (24), humanitních (17) a ekonomických (11). Z oblasti zdravotnictví bylo získáno 9 respondentů a ze středních škol pedagogických 3. Z uměleckých škol se mi nepodařilo získat ani jednoho respondenta, jedním z důvodů je, že uměleckých škol pro vyplnění dotazníkového šetření bylo osloveno nejméně.

7. Ve kterém kraji vyučujete?

Kapacita online dotazníku pro výběr možností v otázce je 13 možných odpovědí. Proto jsem hlavní město Prahu zařadila do Středočeského kraje.

Tabulka 10 Zastoupení respondentů v kraji (Zdroj: vlastní zpracování)

Kraj	počet respondentů	zastoupení v procentech
Středočeský	10	11%
Jihočeský	1	1%
Plzeňský	1	1%
Karlovarský	5	5%
Ústecký	17	18%
Liberecký	0	0%
Královohradecký	2	2%
Pardubický	5	5%
Vysočina	2	2%
Jihomoravský	6	6%
Olomoucký	3	3%
Zlínský	20	21%
Moravskoslezský	23	24%
Celkem	95	100%

Obrázek 5 Zastoupení krajů v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

Snahou bylo oslovit v každém kraji zhruba stejný počet středních veřejných škol. 24% respondentů odpovědělo z Moravskoslezského kraje, dále 21% ze Zlínského kraje, 18% z Ústeckého kraje a 11% z kraje Středočeského. Dotazníku se nezúčastnil kraj Liberecký.

8. Využíváte možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?

Tabulka 11 Využití DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Využití DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano, využívám dobrovolně	58	61%
ano, využívám, protože to požaduje zaměstnavatel	7	7%
občas využívám	28	29%
ne, nevyžívám	2	2%
Celkem	95	100%

Z tabulky 11 lze vidět, že 98% respondentů využívá dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Z toho 61% z nich, jej využívá dobrovolně, dá se říct, že projevuje vlastní iniciativu o další vzdělávání. 29% občas využívá vzdělávacích služeb a 7% se zúčastňuje dalšího vzdělávání, kvůli požadavkům kladených od zaměstnavatele tedy školy.

9. Kdo Vám nejčastěji nabízí další možnosti vzdělávání pedagogických pracovníků?

V této otázce se ptám na poskytovatele dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Byla zde možnost i vlastního vyjádření přes možnost jiné.

Tabulka 12 Poskytovatel DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Poskytovatel DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
zaměstnavatel	33	35%
jiné veřejné instituce	41	43%
soukromé subjekty	21	22%
Celkem	95	100%
jiné	1	

43% respondentů odpovědělo, že nejčastěji jim možnost DVPP nabízí jiné veřejné instituce. O veřejných institucích bylo psáno v kapitole 5, kde v tabulce 3 lze pro orientaci spatřit rychlý přehled těchto poskytovatelů. 35% respondentům nabízí DVPP jejich škola, tedy vedení dané školy a 21 respondentům soukromé subjekty. Ty byly popisovány v kapitole 5 v tabulce 2.

Vlastní komentář byl vložen jedním respondentem. Doslovný přepis: *Vedení školy má přehled a hlavně svůj plán o vzdělávání svých pedagogických pracovníků. Proto na začátku*

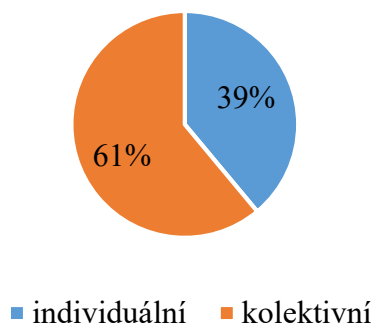
školního roku vedení rozešle jeho představy o našem dalším vzdělávání. Dále si pedagog dle svého uvážení vybírá poskytovatele kurzů. Po zúčastnění daného kurzu, nabídky přicházejí už od samotných poskytovatelů, kde byl kurz absolvován.

10. Jakou formu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků preferujete?

Tabulka 13 Forma DVPP (Zdroj: Vlastní zpracování)

Forma DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
individuální	37	39%
kolektivní	58	61%
Celkem	95	100%

Forma DVPP

Obrázek 6 Forma DVPP v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

Přes polovina respondentů dává přednost kolektivnímu DVPP před formou individuální.

11. Využívám častěji:

Tato otázka slouží pro doplnění otázky 9.

Tabulka 14 Využití nabídky od poskytovatele (Zdroj: vlastní zpracování)

Využití nabídky od	počet respondentů	zastoupení v procentech
zaměstnavatele (školy)	61	64%
soukromého subjektu	34	36%
Celkem	95	100%

V této odpovědi je opět patrné, že učitele dávají přednost veřejnému poskytovateli. Konkrétně tedy své škole. Soukromých subjektů častěji využívá 36% respondentů.

12. Kdo nejčastěji financuje Vaše další vzdělávání?

Tabulka 15 Subjekt financování DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Subjekt financování	počet respondentů	zastoupení v procentech
sám/sama	14	15%
zaměstnavatel	81	85%
Celkem	95	100%
jiné	2	

Z tabulky 15 je patrné, že 85% respondentům financuje jejich DVPP škola. 15% učitelů si své vzdělávání častěji platí sama.

K této otázce byly vloženy 2 komentáře. Doslovný přepis respondenta A: *pokud vedení školy potřebuje například pro nově vznikající obor zvýšit kvalifikaci, tak není problém zaplatit placené semináře. Pokud si sama vyberu seminář, který mě zajímá, hradím si ho sama.* Respondent B: *Je mi přes 53 let a mám problém porozumět dnešnímu chování mladých studentů, proto si sám vyhledávám komunikační a výchovné kurzy, které si ale hradím sám a absolvuji je ve svém volném čase.*

13. Jste ochoten/ochotna si další vzdělávání pedagogických pracovníků financovat sám/sama?

Otázka 13 doplňuje otázku 12.

Tabulka 16 Ochota financování DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Ochota financování	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano	56	59%
ne	39	41%
Celkem	95	100%

59% respondentů je ochotno si DVPP financovat samostatně, pokud vzdělávací akci považují za přínosnou. 41% respondentů se zúčastňuje DVPP pouze v případě financování školou.

14. Nabídku vzdělávacích akcí vyhledávám na:

V této otázce je více možných odpovědí.

Tabulka 17 Zdroj nabídky DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Zdroj nabídky	počet respondentů	zastoupení v procentech
nástěnka školy	10	10%
web školy	20	19%
internet	64	61%
média	11	10%
Celkem	105	100%

Nabídky vzdělávacích akcí nejčastěji pedagogové vyhledávají na internetových stránkách. V posledních letech jsou populární sociální sítě, kde mohou účastníci sdílet své zkušenosti ze vzdělávací akce, mohou je doporučit nebo hodnotit. Dalším zdrojem je web školy, který využívá 19%, média (tisk, rozhlas, televize) využívá 10% a taky 10% využívá nástěnku školy.

15. Nejčastěji využívám tyto formy dalšího vzdělávání:

V této otázce je více možných odpovědí.

Tabulka 18 Formy DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Formy DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
přednášky	25	14%
školení	48	27%
semináře	55	31%
kurzy	30	17%
výcviky	7	4%
dílny	3	2%
vysokoškolské vzdělání	7	4%
Celkem	175	100%

Nejčastěji využívaná forma DVPP jsou semináře. Využívá je nejčastěji 31% respondentů. Další oblíbenou formou jsou školení, kurzy a přednášky. Nejméně je využívaná forma dílen 2%.

16. Slyšeli jste o možnostech využití tzv. webinářů pro možnost dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?

Tabulka 19 Užití webinářů pro DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

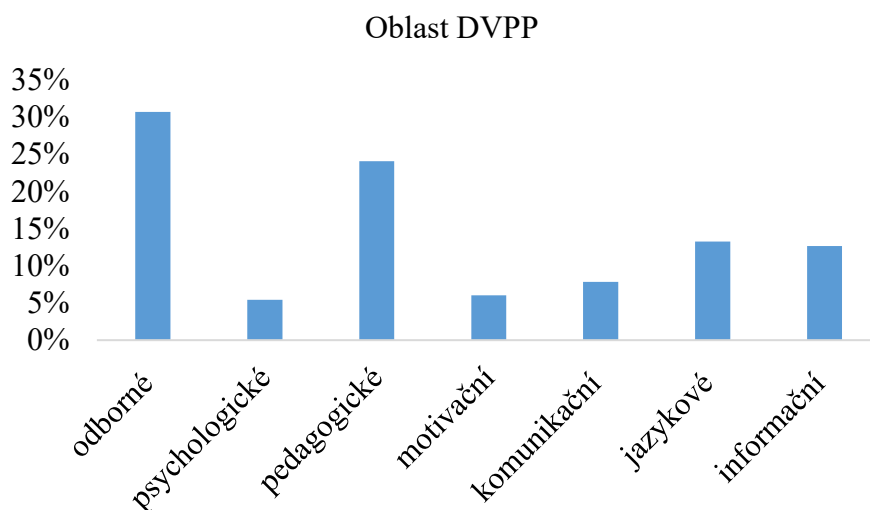
Užití webinářů	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano a využívám	32	34%
ano, ale nevyžívám	13	14%
ne, neznám tuto formu	50	53%
Celkem	95	100%

Webináře jsou stále populárnější formou vzdělávání, přesto přes polovina respondentů, o této formě neslyšela. 34% respondentů využívá webináře a 14% webináře zná, ale nevyžívá.

17. O jaké vzdělávací akce projevujete nejčastěji zájem?

Tabulka 20 Nejčastěji poptávaná oblast pro DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Oblast vzdělávací akce	počet respondentů	zastoupení v procentech
odborné	51	31%
psychologické	9	5%
pedagogické	40	24%
motivační	10	6%
komunikační dovednosti	13	8%
jazykové dovednosti	22	13%
informační dovednosti	21	13%
Celkem	166	100%

Obrázek 7 Oblast DVPP v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

V této otázce je více možných odpovědí. Pedagogové nejčastěji vyhledávají vzdělávací akce na odborná témata (31%). Lze zde vidět spojitost s otázkou 7, kde bylo vidět, že nejvíce respondentů odpovídalo z technických a přírodovědných škol, dále například ekonomických, kde jsou aktuální informace z oboru velice důležité. 24% nejčastěji poptává pedagogicky zaměřené vzdělávací kurzy. Dále po 13% je zájem o jazykové a informační kurzy. Poté komunikační kurzy, motivační a psychologické.

18. Vyhovuje Vám množství nabízených vzdělávacích akcí v rámci Vašeho oboru?

Tabulka 21 Spokojenost s množstvím vzdělávací akce (Zdroj: vlastní zpracování)

Spokojenost s množstvím vzdělávací akce	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano, vyhovuje	63	66%
ne, nevyhovuje	32	34%
Celkem	95	100%

Tabulka 22 Porovnání spokojenosti s množstvím mezi kraji (Zdroj: vlastní zpracování)

Výběr krajů	ano	ne	celkem	ano v %	ne v %
Středočeský	10	0	10	100%	0%
Ústecký	11	6	17	65%	35%
Zlínský	10	10	20	50%	50%
Moravskoslezský	13	10	23	57%	43%

Z tabulky 21 lze vidět, že množství nabízených vzdělávacích akcí pro DVPP je dostatečné pro 66% respondentů. Když se zaměříme na detailnější analýzu respondentů a provedeme srovnání mezi kraji s největším zástupem respondentů s touto otázkou: tabulka 22. Zjistíme, že s nabídkou jsou nejspokojenější učitelé ze Středočeského kraje, kde všech 10 respondentů na tuto otázku odpovědělo kladně. Tento výsledek se dal předpokládat, jelikož v hlavním městě Praze je nabídka vzdělávacích akcí ze všech možných oborů nejširší. V Ústeckém kraji je spokojenost 65%, ve Zlínském kraji s množstvím nabídky spokojená pouze polovina respondentů a v kraji Moravskoslezském je spokojenost 57%.

19. Vyhovuje Vám dostupnost nabízených vzdělávacích akcí v rámci Vašeho oboru (z hlediska místa konání)?

Tabulka 23 Spokojenost s dostupností vzdělávací akce (Zdroj: vlastní zpracování)

Spokojenost s dostupností vzdělávací akce	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano, vyhovuje	47	49%
ne, nevyhovuje	48	51%
Celkem	95	100%

Tabulka 24 Porovnání spokojenosti s dostupností mezi kraji (Zdroj: vlastní zpracování)

Výběr krajů	ano	ne	celkem	ano v %	ne v %
Středočeský	9	1	10	90%	10%
Ústecký	9	8	17	53%	47%
Zlínský	7	13	20	35%	65%
Moravskoslezský	10	13	23	43%	57%

Z tabulky 23 lze vidět, že s dostupností z hlediska místa bydliště je spokojených a nespokojených respondentů zhruba stejně. Výsledek je rozšířen o porovnání odpovědí mezi kraji: tabulka 24. V této tabulce lze spatřit, že s dostupností nemají problém učitelé ze Středočeského kraje. 53 % respondentů je spokojeno z Ústeckého kraje. Na Moravě a ve Slezsku je situace opačná. Ve Zlínském kraji s dostupností vzdělávacích akcí je nespokojeno 65% a v Moravskoslezském kraji 57% respondentů.

20. Vyhovuje Vám kvalita nabízených vzdělávacích akcí v rámci Vašeho oboru?

Tabulka 25 Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí (Zdroj: vlastní zpracování)

Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano, vyhovuje	72	76%
ne, nevyhovuje	23	24%
Celkem	95	100%

Kvalita nabízených vzdělávacích akcí pro DVPP vyhovuje většině respondentům (76%).

21. Na kvalitě nabízených vzdělávacích akcí mi vyhovuje:

Otázka 21 slouží pro doplnění otázky 20. Je zde více možných odpovědí.

Tabulka 26 Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí (Zdroj: vlastní zpracování)

Na kvalitě je vyhovující	počet respondentů	zastoupení v procentech
odbornost školitelů	40	34%
profesionální přístup školitelů	27	23%
užitečnost předaných informací	48	41%
není nic, co by mi vyhovovalo	1	1%
Celkem	116	100%

V tabulce 26 lze vidět, čeho si respondenti cení na kvalitě vzdělávacích akcí. 41% oceňuje užitečnost předaných informací. 34% vyhovuje odbornost školitelů, 23% si cení jejich profesionálního přístupu. 1 respondent je plně nespokojen s kvalitou vzdělávacích akcí pro DVPP.

22. Na kvalitě nabízených vzdělávacích akcí mi nevyhovuje:

Tabulka 27 Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí (Zdroj: vlastní zpracování)

Na kvalitě je nevyhovující	počet respondentů	zastoupení v procentech
odbornost školitelů	6	5%
neprofesionální přístup školitelů	8	7%
neužitečnost předaných informací	30	26%
jiné	3	3%
není nic, co by mi nevyhovovalo	48	41%
Celkem	95	100%

Z tabulky 27 vyplývá, že 26% respondentů není spokojeno s předanými informacemi, které jsou označeny jako neužitečné. Když se vrátíme k předešlé otázce, můžeme říct, že pro 48 respondentů jsou informace užitečné, ale pro 30 respondentů nikoliv. Dále 7% není spokojeno s profesionalitou školitelů a 5% s jejich odborností. 3 respondenti vložili k otázce vlastní komentář. Doslovný přepis respondenta A: *Zatím jsem nebyla na žádné akci, která by splnila mé předpoklady. Informace potom pak hledám na internetu. Mnohdy se školitel neorientuje v problematice.* Respondent B: *Někdy je nevyhovující organizace akce, zvolené prostory a možnost stravování.* Respondent C: *Problémem je nadbytek informací, které nejsou podstatné. Někdy chybí možnost zakoupení si občerstvení.*

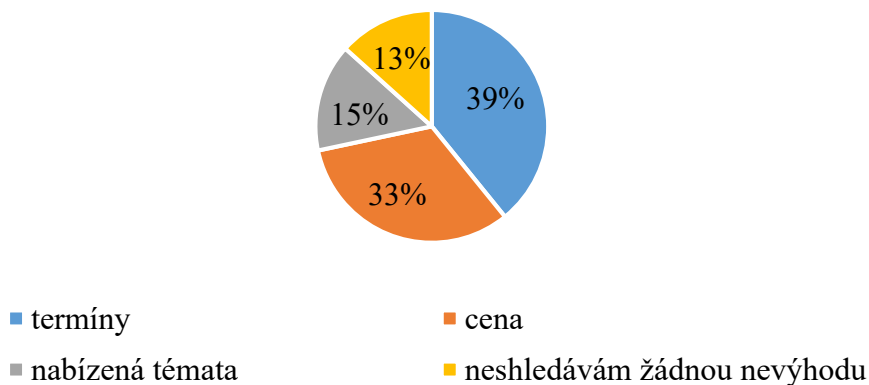
23. Na nabídce možností dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků mi obecně nevyhovují:

V této otázce je více možných odpovědí.

Tabulka 28 Oblast nespokojenosti nabídky DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Na nabídce DVPP mi nevyhovuje	počet respondentů	zastoupení v procentech
termíny	47	39%
cena	39	33%
nabízená témata	18	15%
neshledávám žádnou nevýhodu	16	13%
Celkem	120	100%

Oblast nespokojenosti

Obrázek 8 Oblast nespokojenosti v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

Na otázku, co pedagogům obecně nevyhovuje, odpovědělo 47 respondentů termíny, 39 respondentů cena a 18 je nespokojena s nabídkou témat a 13% je obecně s nabídkou spokojeno.

24. Jakou formu vzdělávání (z hlediska doby trvání) preferujete?

Tabulka 29 Preferovaná forma vzdělání (Zdroj: vlastní zpracování)

Časová forma vzdělávání	počet respondentů	zastoupení v procentech
jednodenní	77	81%
vícedenní	18	19%
Celkem	95	100%

Většina pedagogických pracovníků volí jednodenní formu vzdělávací akce.

25. Dalšího vzdělávání se účastním

Tabulka 30 Frekvence účasti na DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Frekvence DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
min. 1 krát za čtvrt roku	23	20%
min. 1 krát za půl roku	31	27%
min. 1 krát za rok	39	34%
neúčastním se	2	2%
Celkem	95	100%

Tabulka 31 Srovnání frekvence účasti s typem školy (Zdroj: vlastní zpracování)

Typ střední školy	čtvrt roku	půl roku	jednou za rok
humanitní	3	3	10
ekonomické	8	2	1
technické	6	11	13
přírodovědné	6	13	5
zdravotnické	0	2	7
pedagogické	0	0	3
celkem	23	31	39

Z tabulky 30 lze spatřit, že nejvíce respondentů se účastní DVPP jednou za rok. Pro detailnější představu je zpracováno srovnání frekvence účasti na DVPP s typem střední školy. Z tabulky 31 je patrné, že nejčastěji se dalšímu vzdělávání věnují učitelé ekonomicky zaměřeným školám. Jedním z důvodů mohou být stále se měnící zákony o účetnictví a daňové novely, které musí učitelé sledovat. Jednou za půl roku se nejčastěji vzdělávají učitelé na přírodovědných školách. Nejvíce respondentů vzdělávajících se jednou za rok jsou učitelé humanitních předmětů.

26. Jsou poznatky získané formou dalšího vzdělávání v rámci školy efektivně využívány ve Vaší výuce?

Tabulka 32 Využívání poznatků nabraných DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Využívání poznatků	počet respondentů	zastoupení v procentech
ano	49	52%
ne	3	3%
občas	43	45%

Celkem	95	100%
---------------	-----------	-------------

Efektivně využívá poznatky získané formou DVPP 52% respondentů. 45% je využije občas a 3% vůbec.

27. Jak využíváte poznatky získané formou dalšího vzdělávání ve výuce?

Účelem otázky 27 je doplnění otázky 26. Je zde možnost více odpovědí.

Tabulka 33 Způsob využití výsledků nabraných DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Způsob využití poznatků	počet respondentů	zastoupení v procentech
využívám různé metody výuky	26	23%
zapojuji nové metody výuky	25	22%
více informací pro studenty	44	38%
individuální přístup	20	17%
Celkem	115	100%

Nejvíce respondentů využívá DVPP pro získání aktuálních informací z praxe, které poté mohou předat jejich žákům. Lze zde pozorovat souvislost s otázkou 20, kde nejvíce respondentů odpověděla, že jeví největší zájem o odborné vzdělávací akce. Poté učitelé využívají různé a nové metody výuky. A 17% se snaží o individuálnější přístup k žákům.

28. V čem Vy osobně shledáváte hlavní přínos dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?

V této otázce je možnost více odpovědí.

Tabulka 34 Přínos DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Přínos DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
rozšíření odborných znalostí	61	32%
rozšíření znalostí mimo vyučovaný obor	17	9%
porovnání zkušeností s kolegy	35	19%
osobním rozvoji	41	22%
kariérní růstu	7	4%
navázání nových kontaktů	28	15%
Celkem	189	100%

Tabulka 35 Porovnání oblast přínosu s typem střední školy (Zdroj: vlastní zpracování)

Oblast přínosu	humanitní	ekonomické	technické	přírodovědné	zdravotnické	pedagogické	suma
odborné znalosti	9	20	15	13	3	1	61
znalosti mimo obor	8	5	0	0	3	1	17
porovnání zkušeností	6	3	13	9	1	3	35
osobní rozvoj	18	7	7	5	2	2	41
kariérní růst	2	3	1	0	1	0	7
nové kontakty	6	6	9	2	5	0	28
suma	49	44	45	29	15	7	189

Hlavní přínos shledávají respondenti hlavně v rozšíření odborných znalostí 32%. Poté 22% shledává přínos v osobním rozvoji, 19% vidí hlavní přínos v porovnání zkušeností mezi kolegy, dále je přínosné navázání nových kontaktů, rozšíření znalostí mimo vyučovaný obor a nejméně respondentů shledává přínos v kariérním růstu.

Pro detailnější přehled lze vidět z tabulky 35 přínosy DVPP pro jednotlivé typy středních škol. Pro školy ekonomicky, technicky a přírodovědně orientované školy je hlavní přínos v rozšíření odborných znalostí. Učitelé humanitních škol shledávají hlavní přínos oblasti osobního rozvoje. Učitelé na zdravotnických školách spatřují přínos v získávání nových kontaktů a na školách pedagogických porovnání zkušeností s kolegy.

29. Pokud neshledáváte potřebu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, je to z důvodu:

Tabulka 36 Důvod neúčasti na DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Důvod neúčasti na DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
mé vzdělání je dostatečné	5	5%
má praxe je dostatečná	5	5%
nemám čas na další vzdělávání	18	17%
shledávám potřebu dalšího vzdělávání	79	74%
Celkem	107	100%

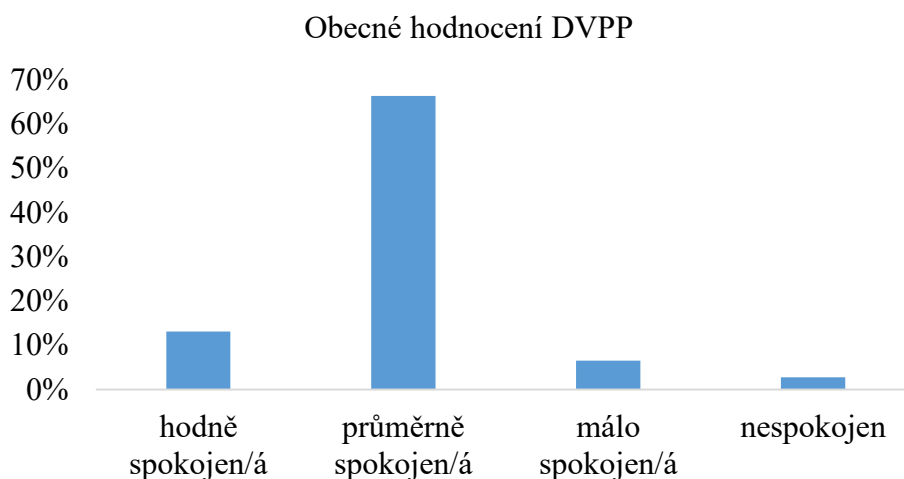
V této otázce je více možných odpovědí. Potřebu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků neshledává 26% respondentů. Z toho 17% uvedlo jako důvod nedostatek volného času. Dalším důvodem je dostatečná praxe nebo vzdělání.

30. Jak byste obecně ohodnotili akce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků:

Tabulka 37 Obecné hodnocení akcí DVPP (Zdroj: vlastní zpracování)

Obecné hodnocení akcí DVPP	počet respondentů	zastoupení v procentech
hodně spokojen/á	14	15%
průměrně spokojen/á	71	75%
málo spokojen/á	7	7%
nespokojen	3	3%
Celkem	95	100%

Závěrem dotazníku se ptám otázkou na všeobecné hodnocení DVPP. Lze konstatovat, že 75% respondentů je průměrně spokojeno. 14% hodně spokojeno, 7% málo spokojeno a 3% obecně nespokojeni s DVPP.

Obrázek 9 Obecné hodnocení akcí DVPP v procentech (Zdroj: vlastní zpracování)

8 SHRNU TÍ PRŮZKUMU A DOPORUČENÍ

Do dotazníkového průzkumu se zapojilo 95 respondentů. Nejvíce respondentů odpovídalo z Moravskoslezského kraje a z technických oborů. Respondenti byli složeni z 57% ženami a 43% muži. Nejvyšší zastoupení učitelů je ve věku 48 až 58 let. Většina učitelů již vykonává svou profesi dlouhodobě a jeví zájem o využívání dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Aby bylo splněno hlavního cíle mé práce, byly stanoveny průzkumné otázky.

• **Jaká je nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?**

Této otázce je věnovaná kapitola 5, ze které vyplývá, že učitelé mají možnost se vzdělávat prostřednictvím veřejných institucí a soukromých subjektů. Učitelé mají možnost výběru z široké nabídky jednotlivých oblastí. Z analýzy nabídky vyplývá, že pro učitele odborných předmětů je nejširší nabídka v oblasti ekonomické. Dále si hojně vyberou učitelé humanitních a přírodovědných předmětů. Obecně je taky silná nabídka jazykových a informačních vzdělávacích akcí. Slabší nabídku jsem zaznamenala v odborné oblasti pro zdravotnické či technické obory.

Z průzkumného šetření vyplývá, že DVPP je nejčastěji nabízeno od veřejných institucí. Jedním z důvodů může být spolupráce mezi středními a vysokými školami. Učitelé nejčastěji vyhledávají nabídku DVPP prostřednictvím internetu. Z mého pohledu vyhledávání DVPP přes internet je rychlé, přehledné a komplexní. Nabídka DVPP obecně vyhovuje 66% učitelům. Učitelé jsou s nabídkou množství vzdělávacích akcí nejvíce spokojeni ve Středočeském kraji, nejmenší spokojenost je v kraji Zlínském. Na nabídce DVPP jsou shledány negativa především v nabídce termínů a cenové dostupnosti.

• **Jaké vzdělávací akce jsou poptávány a jak jsou využívány pedagogickými pracovníky středních škol?**

DVPP je z 61% využíváno dobrovolně a nejčastěji jsou tyto vzdělávací akce hrazeny od zaměstnavatele (školy). Učitelé dávají přednost kolektivnímu jednodennímu vzdělávání před individuální vícedenní formou. Nejčastěji se učitelé zúčastňují seminářů a školení, a to minimálně jednou ročně. Z teoretické části lze tyto dvě formy porovnat z hlediska aktivity účastníků. Z dotazníku a z teorie vyplývá, že přes polovina učitelů jeví zájem o semináře. Seminář se skládá z přednesu daného tématu, z animace a diskuse. Je zde prostor pro výměnu zkušeností. Lze tedy konstatovat, že učitelé se rádi zapojují a jsou aktivní při svém

dalším vzdělávání. O trochu menší zájem, ale stále velice preferovanou formou je školení. Kde naopak jsou posluchači pasivní a cílem je získat co nejvíce nových informací o zvoleném tématu.

Učitelé nejčastěji vyhledávají témata odborná (ekonomie, zdravotnictví, stavebnictví, zemědělství) a témata pedagogická (didaktika). Po absolvování DVPP získané poznatky efektivně využívá 52%. Způsob využití je především v předání aktuálních informací z praxe žákům a zapojení různých a nových vyučovacích metod. V dnešní době se stále více zapojují do výuky například metody badatelské nebo metody aktivizující žáky. K těmto metodám například patří metody diskusní, situační nebo brainstorming. Učitel může například využít také metody komplexní jako je skupinová nebo projektová výuka.

• Jaké jsou hlavní vzdělávací potřeby pedagogických pracovníků na středních školách?

Obecně potřebu DVPP pocítuje většina dotázaných učitelů. Respondenti, kteří odpověděli, že nemají potřebu dalšího vzdělávání, vybrali tyto důvody: nedostatek času, a dostatečné vzdělání a praxe, které není nutné rozšiřovat.

Potřebu se dále vzdělávat shledávají učitelé především z důvodu rozšíření odborných znalostí. Když se zaměříme na potřeby učitelů dle jednotlivých oborů, plynou z toho tyto závěry. Učitelé ekonomických, technických a přírodovědných oborů mají potřebu především **odborného DVPP**. Důvodem je stále měnící se legislativa, tržní hospodářství, výzkum a vývoj, inovace, nové materiály, postupy, techniky nebo nové důkazní prostředky. Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že účast učitelů ekonomických předmětů na DVPP je nejčastější, a to minimálně jednou za čtvrt roku. Minimálně jednou za půl roku se účastní učitelé přírodovědných předmětů. Učitelé humanitních předmětů pocítují potřebu DVPP především v oblasti **osobního rozvoje**. Mezi tuto oblast lze zařadit kurzy například zaměřené na asertivitu, komunikaci, prezentační dovednosti a další. Učitelé na zdravotních školách shledávají potřebu **navázání nových kontaktů**. Na vzdělávacích akcích vyhledávají kolegy, se kterými si mohou vyměnit názory nebo se od nich dozvědět nové informace, popřípadě navázat spolupráci. Učitelé na pedagogických školách projeví nejčastěji potřebu **porovnání zkušeností s kolegy**.

Kromě potřeby na účasti DVPP odborných témat, jsou dále hojně využívány nabídky s pedagogickou tematikou. Tyto kurzy mohou být zaměřeny například na didaktiku, výukové metody nebo mohou mít **pedagogicko-psychologický** charakter. Dle odpovědi od jednoho z respondentů, lze vyvodit, že stejně tak jako měnící se podmínky na trhu nebo ve výzkumu,

mění se i společnost. Na všechny tyto změny musí učitelé reagovat a hledat nové cesty, jak například lépe porozumět žákům a jak jim učivo efektivně předat. Proto jsou hojně vyhledávány také kurzy zaměřené na výchovu, řešení problémových situací, šikany apod. V neposlední řadě jde zde také potřeba stále si udržet **jazykovou a informační** vybavenost. Tato potřeba již vyplývá z nutnosti celoživotního vzdělání.

Aby mohly být vzdělávací potřeby učitelů středních škol uspokojeny, očekává se od vzdělávacích akcí kvalita a dostupnost.

S **dostupností** DVPP z hlediska místa konání není spokojena polovina učitelů. Především jsou to učitelé z Moravy a Slezska, kteří uvedli, že akce se konají daleko od jejich bydliště či zaměstnání. **Doporučením** je, že pokud jsou učitelé časově příliš vytíženi a nejsou ochotni další čas věnovat dopravě na místo konání, mohou využívat spíše dalšího vzdělávání online přes internet. Jedním ze způsobů je například využívání **webinářů**. Z dotazníku vyplynulo, že o možnosti využití webinářů neví přes polovina respondentů. Jedná se o populární formu vzdělání, která probíhá přes internet. Velkou výhodou je, že účastník má možnost přímé interakce s lektorem, a to pomocí chatu nebo webkamery. Další výhodou je, že tyto webináře jsou zdarma. Dále je možnost využívat online kurzy nebo e-learning.

S **kvalitou** nabízených akcí je naopak spokojena většina učitelů. Na kvalitě především oceňují užitečnost předaných informací. Zajímavé je, že nejvíce respondentů také odpovědělo, že právě s předanými informacemi nejsou spokojeni. Kritizují zbytečnost a nepodstatnost velkého množství informací. Mým **doporučením** je podávání zpětné vazby poskytovatelům DVPP. Tím účastník dá najevo své potřeby a poskytovatel má možnost mu do budoucna lépe vyhovět v jeho očekávání.

Učitelé jsou obecně s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků průměrně spokojeni.

8.1 Bariéry a limity

V práci bylo uváženo riziko nízké **návratnosti** zodpovězených dotazníků. Pro eliminaci rizika byly do průzkumu zapojeny veřejné školy ze všech krajů České republiky. Dále hrozila **komunikační bariéra** ve formě špatného porozumění kladených otázek. Tomuto riziku jsem se snažila vyvarovat pomocí pilotního testování. Prostřednictvím sociální sítě jsem oslovila 20 konkrétních učitelů s požadavkem o vyplnění dotazníku a o zpětnou vazbu, zda všem otázkám rozumí, zda by něco doplnili, případně odstranili. U pilotního testování byla 100% návratnost. Bylo tomu tak z důvodu, že některé respondenty jsem znala osobně

a předně jsem oslovila střední školu, kterou jsem absolvovala a střední školu, kde proběhla má pedagogická praxe. Celková návratnost se nedá snadno vyčíslit. A to z důvodu, že školy jsem oslovovala pomocí e-mailových adres, které byly směřovány na studijní oddělení nebo na sekretariáty. Nedá se proto určit, ke kolika učitelům se dotazník dostal. Při oslovování středních škol jsem se snažila o rovnoměrné zastoupení oborů v jednotlivých krajích. Výjimkou byly školy umělecky zaměřené, těch bylo osloveno nejméně. Dotazník byl dále limitován **pracovní vytížeností** pedagogických pracovníků. Kdy se mi dostalo několik zpětných odpovědí, že učitelům chodí prosby o podobné průzkumy tři až čtyři denně. Proto je nemožné na všechny dotazníky odpovídat a samotní učitelé, jsou jimi tak zahlceni, že ani chuť odpovídat nemají. Toto vidím z pohledu studenta jako největší bariéru, která postihne i další kolegy. Řešením není ani forma online dotazníku, která je velice rychlá a jednoduchá. Další limit práce lze spatřit v samotném dotazníkovém šetření, a to v **uzavřených otázkách**. Uzavřené otázky mají výhodu v jasnosti vyhodnocení, negativum ovšem shledávám v menším prostoru pro vyjádření vlastními slovy, proto jsem do dotazníku zapojila i otázky s možností vlastního komentáře, abych tak lépe porozuměla odpovědi respondenta. Celkově dalším rizikem může být **zkreslenost** informací, která vzniká subjektivním vnímáním celé zkoumané problematiky jak ze strany respondentů, tak ze strany mé, jako vyhodnocovatele. Naopak zkreslenosti informací ze strany respondentů, lze částečně zamezit právě uzavřenými otázkami. Z mé strany je toho možné dosáhnout například studiem odborné literatury a držením nadhledu nad zkoumanou problematikou.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla složena ze dvou částí. První část byla věnována studiu odborné literatury, kde jsem se seznámila s terminologií a teoretickými východisky o dalším vzdělávání učitelů středních škol. Kapitoly byly orientované především na historii vzdělávání učitelů, profesnímu rozvoji, legislativě, cílům dalšího vzdělávání, motivaci a efektivitě, které zahrnují samotné vzdělávací potřeby učitelů středních škol.

Druhá část byla zaměřena na praktické zkoumání dané problematiky. Byl stanoven hlavní cíl průzkumu a jeho dílčí cíle. Ke stanoveným cílům byly uvedeny průzkumné otázky. Dle těchto stanovisek byl realizován kvantitativní výzkum prostřednictvím metody dotazník. I přes všechny bariéry a limity práce, jsem získala 95 respondentů. Respondenti byli osloveni ze všech krajů České republiky. Prostřednictvím internetu jsem oslovila 110 veřejných středních škol zaměřené na humanitní, ekonomické, technické, přírodovědné, zdravotnické, pedagogické a umělecké obory. Učitelé odpovídaly na 30 otázek. Dotazník byl distribuován prostřednictvím online platformy pro tvorbu dotazníků od společnosti Survio. Aby došlo k naplnění stanovených cílů, byla provedena analýza nabídky od poskytovatelů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Z průzkumu analýzy nabídky DVPP vyplývá, že učitelé k naplnění jejich vzdělávacích potřeb častěji využívají nabídky od veřejných institucí. Lze také dodat, že z provedené analýzy vyplývá, že ceny jsou od veřejných poskytovatelů nižší než od soukromých subjektů. Právě cena vzdělávacích akcí je jedním z negativ na DVPP. Příjemným zjištěním bylo, že i přes vysoké ceny vzdělávacích akcí je přes polovina respondentů ochotna si DVPP platit sama. Z dotazníkového šetření vyplývá, že učitelé mají největší zájem se dále vzdělávat ve svých oborech. Proto lze označit odbornou oblast za nejvíce poptávanou pro DVPP. Mezi další vzdělávací potřeby učitelů patří také vzdělávání v pedagogicko-psychologických oblastech, jazykových nebo informačních. Učitelům by jistě pomohlo, kdyby se zlepšila časová (z hlediska dopravy na místo konání) a cenová dostupnost vzdělávacích akcí.

Na závěr bych chtěla uvést, že je obdivuhodné, že i přes pracovní vytíženost a náročnost učitelské profese, shledávají učitelé na středních školách chuť a motivaci pro jejich další vzdělávání. I přes jejich široké vzdělávací potřeby, které zahrnují neustálou potřebu aktuálních informací, potřebu osobního rozvoje, potřebu se seznamovat s novými výukovými metodami, pedagogickými situacemi, výchovnými problémy, jsou stále pozitivně nakloněni dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Armstrong, M., & Taylor, S. (2015). *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy* (13., vyd.). Praha: Grada Publishing.
- Bartoňková, H. (2010). *Firemní vzdělávání*. Praha: Grada.
- Dytrtová, R., & Krhutová, M. (2009). *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada.
- Kalhous, Z., & Obst, O. (2009). *Školní didaktika* (2., vyd.). Praha: Portál.
- Kasper, T., & Pánková, M. (2015). *Učitel ve střední a jihovýchodní Evropě: profesionalizace učitelského vzdělávání: historické a systematické aspekty*. Praha: Academia.
- Kohnová, J. (2004). *Další vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.
- Kohnová, J. et al. (2012). *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.
- Lazarová, B. (2006). *Cesty dalšího vzdělávání učitelů*. Brno: Paido.
- Metodický portál RVP. (2019). *Profesní růst učitele ve 21. století* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné z <http://bralin.blogy.rvp.cz>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. (2019) *Analýza předpokladů a vzdělávacích potřeb pedagogických pracovníků pro zkvalitňování jejich práce* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/predpoklady-a-vzdelavaci-potreby-pedagogu?highlightWords=agentura+faktum>
- Národní institut pro další vzdělávání. (2019). *Informace o DVPP* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné z <http://rozcestnik.nidv.cz>
- Národní institut pro další vzdělávání. (2019). *Vzdělávací programy* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné z <http://nidv.cz/vzdelavaci-programy>
- Nolan, J. F., & Hoover, L. A. (c2011). *Teacher supervision and evaluation: theory into practice* (3rd ed). Hoboken, N.J.: Wiley.
- Průcha, J. (2017). *Moderní pedagogika* (6., aktualiz. a dopl. Vyd.). Praha: Portál.
- Průcha, J. (2002). *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál.
- Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2013). *Pedagogický slovník* (7., aktualiz. a rozš. vyd.). Praha: Portál.

Rabušicová, M., & Rabušic, L. (2008). *Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice*. Brno: Masarykova univerzita.

Spilková, V. (2008) *Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání: výzkumný záměr: úvodní teoreticko-metodologické studie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze.

Starý, K. (2012). *Profesní rozvoj učitelů: podpora učitelů pro zlepšování výsledků žáků*. Praha: Karolinum.

Švingalová, D. (2006). *Stres a "vyhoření" u profesionálů pracujících s lidmi*. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

Vališová, A., Kasíková, H., & Bureš, M. (2011). *Pedagogika pro učitele (2., rozš. a aktualiz. vyd)*. Praha: Grada.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., *o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné z <http://rozcestnik.nidv.cz>

Zákon č. 561/2004 Sb., *o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů (školský zákon)* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné z <http://rozcestnik.nidv.cz>

Zákon č. 563/2004 Sb., *o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2019 – 04 - 03]. Dostupné na z <http://rozcestnik.nidv.cz>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Mezera ve vzdělání (Zdroj: Armstrong a Taylor, 2015) .....</i>	<i>23</i>
<i>Obrázek 2 Zastoupení pohlaví v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>34</i>
<i>Obrázek 3 Věkové zastoupení v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>35</i>
<i>Obrázek 4 Typ střední školy v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>37</i>
<i>Obrázek 5 Zastoupení krajů v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>38</i>
<i>Obrázek 6 Forma DVPP v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>40</i>
<i>Obrázek 7 Oblast DVPP v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>43</i>
<i>Obrázek 8 Oblast nespokojenosti v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>47</i>
<i>Obrázek 9 Obecné hodnocení akcí DVPP v procentech (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>51</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Desatero pravidel při výběru poskytovatele vzdělávací akce (Zdroj: AJSCR.CZ, ©2019).....</i>	<i>30</i>
<i>Tabulka 2 Nabídka vzdělávacích akcí od soukromých subjektů (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>31</i>
<i>Tabulka 3 Nabídka vzdělávacích akcí od veřejných institucí (Zdroj: vlastní zpracování) ..</i>	<i>32</i>
<i>Tabulka 4 Zastoupení pohlaví (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabulka 5 Věkové zastoupení (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>34</i>
<i>Tabulka 6 Vzdělání pedagoga (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>35</i>
<i>Tabulka 7 Délka pedagogické praxe (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>35</i>
<i>Tabulka 8 Délka odborné praxe (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>36</i>
<i>Tabulka 9 Typ střední školy (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 10 Zastoupení respondentů v kraji (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 11 Využití DVPP (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 12 Poskytovatel DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 13 Forma DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 14 Využití nabídky od poskytovatele (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 15 Subjekt financování DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 16 Ochota financování DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 17 Zdroj nabídky DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka 18 Formy DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka 19 Užití webinářů pro DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 20 Nejčastěji poptávaná oblast pro DVPP (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 21 Spokojenost s množstvím vzdělávací akce (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 22 Porovnání spokojenosti s množstvím mezi kraji (Zdroj: vlastní zpracování) ...</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 23 Spokojenost s dostupností vzdělávací akce (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 24 Porovnání spokojenosti s dostupností mezi kraji (Zdroj: vlastní zpracování) .</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 25 Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 26 Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>46</i>
<i>Tabulka 27 Spokojenost s kvalitou vzdělávacích akcí (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>46</i>
<i>Tabulka 28 Oblast nespokojenosti nabídky DVPP (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 29 Preferovaná forma vzdělání (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 30 Frekvence účasti na DVPP (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	<i>48</i>

<i>Tabulka 31 Srovnání frekvence účasti s typem školy (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	48
<i>Tabulka 32 Využívání poznatků nabraných DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	48
<i>Tabulka 33 Způsob využití výsledků nabraných DVPP (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	49
<i>Tabulka 34 Přínos DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	49
<i>Tabulka 35 Porovnání oblast přínosu s typem střední školy (Zdroj: vlastní zpracování)...</i>	50
<i>Tabulka 36 Důvod neúčasti na DVPP (Zdroj: vlastní zpracování).....</i>	50
<i>Tabulka 37 Obecné hodnocení akcí DVPP (Zdroj: vlastní zpracování) .....</i>	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den.

Studuji na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně obor Učitelství odborných předmětů pro střední školy. V mé bakalářské práci se zabývám problematikou dalšího vzdělávání středoškolských učitelů. Tento dotazník je anonymní a bude sloužit k průzkumu vzdělávacích potřeb učitelů středních škol.

Tímto Vás žádám o vyplnění tohoto dotazníku.

Děkuji Vám za Váš čas a ochotu.

Ing. Petra Vladařová

1. Pohlaví:
  - a) žena
  - b) muž

2. Věk:
  - a) méně než 26
  - b) 26 – 36
  - c) 37 – 47
  - d) 48 – 58
  - e) více než 59

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.
  - a) středoškolské vzdělání
  - b) VŠ – bakalářské
  - c) VŠ – magisterské
  - d) VŠ – doktorské

4. Délka Vaší pedagogické praxe.
  - a) méně než 2 roky
  - b) 3 – 5 let
  - c) 6 – 10 let
  - d) 11 – 20 let
  - e) 21 – 30 let
  - f) 31 a více let

5. Délka Vaší praxe ve vystudovaném oboru?
  - a) méně než 2 roky
  - b) 3 – 5 let
  - c) 6 – 10 let
  - d) 11 – 20 let
  - e) 21 – 30 let
  - f) 31 a více let

6. Na jakém typu střední školy vyučujete?
- a) humanitní
  - b) ekonomické
  - c) technické
  - d) přírodovědné
  - e) zdravotnické
  - f) pedagogické
  - g) umělecké
7. Ve kterém kraji vyučujete?
- a) Středočeský
  - b) Jihočeský
  - c) Plzeňský
  - d) Karlovarský
  - e) Ústecký
  - f) Liberecký
  - g) Královohradecký
  - h) Pardubický
  - i) Vysočina
  - j) Jihomoravský
  - k) Olomoucký
  - l) Zlínský
  - m) Moravskoslezský
8. Využíváte možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?
- a) ano, využívám dobrovolně
  - b) ano, využívám, protože to požaduje zaměstnavatel
  - c) občas využívám
  - d) ne, nevyžívám
9. Kdo Vám nejčastěji nabízí další možnosti vzdělávání pedagogických pracovníků?
- a) zaměstnavatel
  - b) jiné veřejné instituce
  - c) soukromé subjekty
  - d) jiné.....
10. Jakou formu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků preferujete?
- a) individuální
  - b) kolektivní
11. Využívám častěji:
- a) nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků poskytované zaměstnavatelem (školou)
  - b) nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků poskytované soukromými subjekty

12. Kdo nejčastěji financuje Vaše další vzdělávání?
- a) sám/sama
  - b) zaměstnavatel
  - c) jiné.....
13. Jste ochoten/ochotna si další vzdělávání pedagogických pracovníků financovat sám/sama?
- a) ano, pokud považuju nabídku vzdělávací akce za přínosnou
  - b) ne, využívám další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je pouze financováno školou
14. Nabídku vzdělávacích akcí vyhledávám na:
- a) nástěnce školy
  - b) webu školy
  - c) internetu
  - d) médiích
15. Nejčastěji využívám tyto formy dalšího vzdělávání:
- a) přednášky
  - b) školení
  - c) semináře
  - d) kurzy
  - e) výcviky
  - f) dílny
  - g) vysokoškolské vzdělání
16. Slyšeli jste o možnostech využití tzv. webinářů pro možnost dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?
- a) ano a využívám této formy dalšího vzdělávání
  - b) ano, ale nevyžívám této formy dalšího vzdělávání
  - c) ne, neznám tuto formu dalšího vzdělávání
17. O jaké vzdělávací akce projevujete nejčastěji zájem?
- a) odborné (ekonomických, lékařských, zemědělských, technických)
  - b) psychologické
  - c) pedagogické
  - d) motivační
  - e) komunikační dovednosti
  - f) jazykové dovednosti
  - g) informační dovednosti
18. Vyhovuje Vám množství nabízených vzdělávacích akcí v rámci Vašeho oboru?
- a) ano, vyhovuje, množství nabízených vzdělávacích akcí je dostatečné
  - b) ne, nevyhovuje, počet nabízených vzdělávacích akcí je nízký
19. Vyhovuje Vám dostupnost nabízených vzdělávacích akcí v rámci Vašeho oboru (z hlediska místa konání)?
- a) ano, vzdělávací akce se pořádají blízko mého bydliště nebo zaměstnání
  - b) ne, vzdělávací akce se pořádají daleko od mého bydliště nebo zaměstnání

20. Vyhovuje Vám kvalita nabízených vzdělávacích akcí v rámci Vašeho oboru?
- ano
  - ne
21. Na kvalitě nabízených vzdělávacích akcí mi vyhovuje:
- odbornost školitelů
  - profesionální přístup školitelů
  - užitečnost předaných informací
  - není nic, co by mi vyhovovalo
22. Na kvalitě nabízených vzdělávacích akcí mi nevyhovuje:
- odbornost školitelů
  - neprofesionální přístup školitelů
  - neužitečnost předaných informací
  - jiné.....
  - není nic, co by mi nevyhovovalo
23. Na nabídce možností dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků mi obecně nevyhovují:
- termíny (seminářů, přednášek, kurzů, atd.)
  - cena
  - nabízená témata
  - neshledávám žádnou nevýhodu
  - neshledávám žádné nevýhody
24. Jakou formu vzdělávání (z hlediska doby trvání) preferujete?
- jednodenní
  - vícedenní
25. Dalšího vzdělávání se účastním:
- min. 1 krát za čtvrt roku
  - min. 1 krát za půl roku
  - min. 1 krát za rok
  - neúčastním se
26. Jsou poznatky získané formou dalšího vzdělávání v rámci školy efektivně využívány ve Vaší výuce?
- ano
  - ne
  - občas
27. Jak využíváte poznatky získané formou dalšího vzdělávání ve výuce?
- využívám různé metody výuky
  - zapojuji nové metody výuky
  - podávám studentům více informací (například z praxe)
  - snažím se o individuálnější přístup ke studentům

28. V čem Vy osobně shledáváte hlavní přínos dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?
- a) rozšíření odborných znalostí
  - b) rozšíření znalostí mimo vyučovaný obor (např. jazykové, počítačové)
  - c) porovnání zkušeností s kolegy
  - d) osobním rozvoji
  - e) kariérní růstu
  - f) navázání nových kontaktů
  - g) neshledávám přínos dalšího vzdělávání
29. Pokud neshledáváte potřebu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, je to z důvodu:
- a) mé vzdělání je dostatečné
  - b) má praxe je dostatečná
  - c) nemám čas na další vzdělávání
  - d) shledávám potřebu dalšího vzdělávání
30. Jak byste obecně ohodnotili akce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků:
- a) hodně spokojen/á
  - b) průměrně spokojen/á
  - c) málo spokojen/á
  - d) nespokojen

Dotazník byl dostupný online na této adrese:

<https://www.surveio.com/survey/d/Q4R7M3Q3K0A3T9E8T>